

ARI FOLMAN

DAVID POLONSKY

ANNE FRANK'IN HATIRA DEFTERİ

BAOBAB

ANNE FRANK'IN HATIRA DEFTERİ

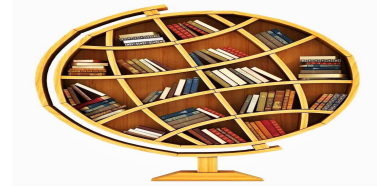
Uyarlayan:

Ari FOLMAN

Çizen:

David POLONSKY

Duzenleme
Ny.ozlem

HATIRA DEFTERİNDE GEÇEN KİŞİLER VE GERÇEK İSİMLERİ

FRANK AİLESİ

Anne Frank

Margot Frank
Anne'nin ablası
(iki yaş büyüğü)

Otto Frank ("Pim")
babası

Edith Frank
annesi

ARKA EV'İN DİĞER SAKINLARI

Peter van Daan
Peter van Pels

Auguste van Daan ("Madam")
Auguste van Pels
Peter'in annesi

Hermann van Daan
Hermann van Pels
babası

Albert Dussel
(dış hekimi)
Fritz Pfeffer

KORUYUCULAR

Jo Kleiman
Otto Frank'ın şirketleri
Opekta ve Pectacon'da
muhasibeci

Victor Kugler
Opekta çalışanı

Bep Voskuijl
Opekta'da sekreter ve şirket
çalışanı Johan Voskuijl'un kızı

Miep Gies
Otto Frank'ın sekreteri

Jan Gies
Miep'in kocası

Johan Voskuijl
Bep'in babası ve
Opekta'da depo müdürü

Belki kimse inanmaz ama 13 yaşında, kendimi bu dünyada yapayalnız hissediyorum.

Sevgi dolu bir ailem ve 16 yaşında bir kız kardeşim var.

NE BEKLİYORSUN ANNE?
GEL DE HEDİYELERİNİ AÇ!

Hanneli ve Jacqueline sözde en iyi arkadaşlarım olacaklar, fakat aslında hiç gerçek arkadaşım yok.

TÜM GÖZLERİN
ÜSTÜNDE OLMASINA
BAYILIYOR DEĞİL Mİ?

Gözlerini benden alamayan sürüyle hayranım var.

ANNE! AŞAĞI GEL! SENSİZ YAŞAYAMAM!

EVİNE GİT ROB!!
VALLAH! BAK POLİS
ÇAĞIRIRIM!

Arkadaşlarımla tek yaptığım, iyi vakit geçirmek. Havadan sudan gündelik şeylerden konuşmanın ötesine geçemiyorum.

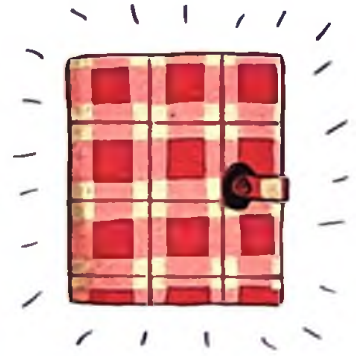
Ne kadar densesem de, başkalarıyla samimi olmayı başaramıyorum. Bu yüzden...

... hediyelerimin arasında seni görür görmez...

Yerinin ayrı olduğunu anladım!

Hayatım boyu eksikliğini çektiğim en yakın arkadaşım olacaksın...

... ve sana Kitty diye hitap edeceğim.

Sevgili Kitty, sana içimi daha önce kimseye dökemediğim gibi dökmeyi umuyorum, ve umarım sen de benim için büyük bir teselli ve destek kaynağı olursun.

Hayatımı kısaca özetlesem iyi olur.
Annemle babam 1925'te Almanya'da
evlendiler. İlk görüşte aşk değildi...

Kardeşim Margot 1926'da doğdu.

Ben dünyaya üç yıl sonra geldim:
Annelies Marie Frank.

Yahudi olmak bizim evde o kadar önemli değildir. Annem daha
geleneksel bir ortamdan gelse de bizde dinin pek esamesi okunmaz.

Ama sonra Naziler geldi ve biz Yahudilerin farklı olduğunu karar verdiler.

BU VETERİNER SADECE YAHUDİ HAYVANLARI MI TEDAVİ EDİYOR?

HAYIR... AMA YAHUDİ OLDUĞU İÇİN HAYVAN MUAMELESİ GÖRÜYOR...

VETERİN

Naziler iktidara geldiğinde, amaçları Yahudileri toplumdan kazıydı. Yahudiler nüfusun %1'ini bile oluşturmasa da, Naziler bizim tüm kötülüklerin anası olduğumuzu sanıyordu.

DEVLETTE ÇALIŞAN TÜM YAHUDİ ARKADAŞLARIM ATILMIŞ. İŞLER DAHA DA KÖTÜYE GİDECEK. HAREKETE GEÇME VAKTİ GELDİ.

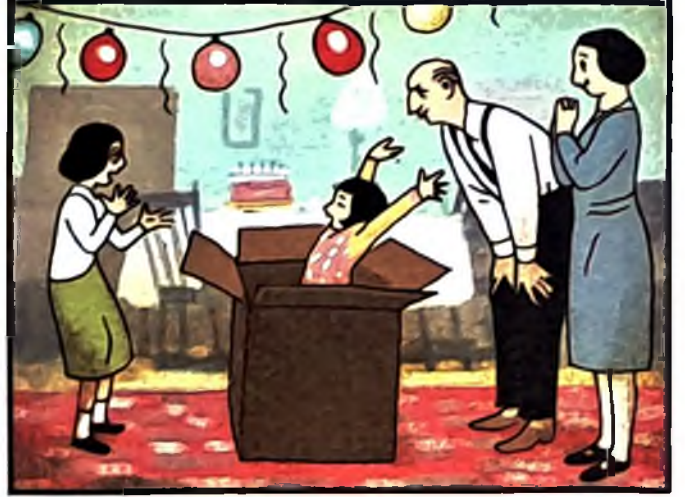
Hollanda'nın Yahudiler için güvenli olduğunu düşünen babam, gizli bir formülle reçeller için kıvam artırıcı üreten Opekta firmasının başına geçmek üzere 1933'te Amsterdam'a yerleşti.

Annem ve Margot da bir süre sonra ona katılırken, ben büyükanneyle beraber Almanya'da kaldım.

Margot'un 8. doğum gününde Almanya'dan sürpriz hediye niyetine ben geldim ve nihayet ailemiz yeniden bir araya geldi.

Hollanda'da hayat güzeldi. Ne kadar da özgürdük! Sürekli buz pateni yapar, hatta İsviçre Alplerinde kayak tatiline bile giderdik.

Uli Amca'nın Hamburg'dan gelişi yaşanacak kötü olayların habercisi oldu.

Kaçıp geldiği Almanya'da hayatın Yahudiler için ne kadar zorlaştığını bize anlatırdı.

Naziler, sinagogları ve Yahudilere ait dükkânları ateşe veriyor, camlarını kırıyor.

Yahudi kültürü hakkındaki veya Yahudilerin yazdığı kitapları bile yakmışlardı.

Yahudiler kaçıp bulabildikleri her yere sığınıyorlardı.

DACHAU'DAKI BİR ÇALIŞMA KAMPINA DAİR SÖYLENTİLER VAR, NAZİLER "YETERİNCE ALMAN" BULMADIKLARINI ORAYA YOLLUYORLARMİŞ.

Sevgili Kitty, Alman kâbusundan kaçtıktan sonra, Nazilerin Hollanda'yı işgal edeceğini ve her şeyin yeniden başlayacağını kim tahmin edebilirdi...

Görüyorsun Kitty, artık Yahudiler için tramvay yasak. Arabayı hiç söylemiyorum bile.

NEYSE KI HÂLÂ BISİKLETE BİNEBİLİYORUZ.

İki hafta sonra... Bisiklet yasak.

ARTIK PARKA GİDEMİYORUZ, HAVA KARANLIKTAN SONRA DIŞARI BİLE ÇIKAMIYORUZ...

ÜSTELİK HIRİSTİYAN ARKADAŞLARIMIZI ZİYARET ETMEMİZE İZİN VERİLMİYOR...

EN AZINDAN AYIN DİNİ YOK...

TUVALETİM GELDİ.

BENİM DE, AMA TÜM BU YASAKLARLA ONA İZNİMİZ VAR MI EMİN DEĞİLİM...

Sevgili Kitty,

Bu aralar annem büyüyünce kiminle evleneceğimi sorup duruyor. Ama bahse varım bu kişinin sınıf arkadaşım Peter Schiff olduğunu tahmin edemez, çünkü o olamayacağına annemi ben kendim inandırdım, hem de gözümü bile kırpmadan.

Peter'ı, ben ona Petel diyorum, hiç kimseyi sevmediğim kadar seviyorum ve başka kızlarla takılmasının tek sebebinin bana olan hislerini saklamak olduğunu söyleyerek kendimi teselli ediyorum.

Sevgili Kitty, Bunaltıcı bir hava var. Herkes oflayıp pufluyor, ben de mecburen bu sıcakta her yere yürüyerek gidiyorum. Tramvayın ne kadar güzel bir şey olduğunu şimdi anlıyorum, fakat biz Yahudilerin bu lüksten faydalanmasına izin yok; iki ayagımız var ya, daha ne olsun. Hâlâ bazı iyi insanlar çıkıyor: Josef Israel Iskelesi'ndeki motorcu rica edince bizi karşıya geçirdi. Bunca sıkıntı çekmemizin suçlusu Hollandalılar değil tabii ki.

Sevgili Kitty, konuşmayalı yalnızca birkaç gün olsa da, bu arada neler oldu neler.

Dün bisiklet yolunda yürürken başıma umulmadık bir şey geldi.

HATIRLAMADIN MI? BEN HELLO, WILMA'NIN İKİNCİ KUZENİ.

YA, DOĞRU...

OKULA BERABER YÜRÜYELİM Mİ?

Âdeta beni tüm gece beklemiş gibiydi.

O günden itibaren Hello beni her sabah beklemeye başladı.

Bana sırılsıklam âşık olduğu her halinden belliydi. Hem herkes de bunu konuşuyordu.

ÇOK SIKICI BİR ÇOCUK! NASIL KATLANIYORSUN?

YİNE ERKEKLERİ Mİ ÇEKİŞTİRİYORUZ, ANNE?

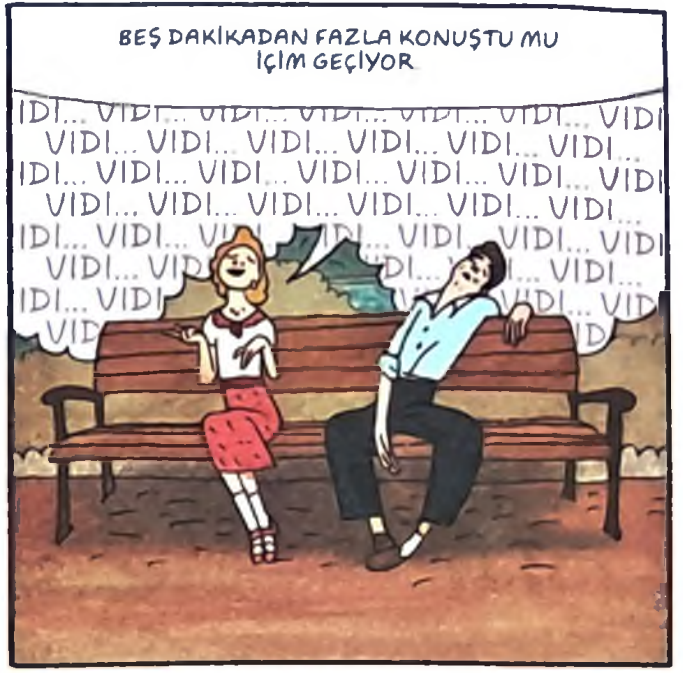
BENCE TATLI SAYILIR. ÇOK NAZIK, TEMİZ, TİPİ DÜZGÜN.

NE FARK EDER, ONA HİÇBİR ZAMAN ÂŞIK OLAMAYACAM ZATEN.

VALLA, BEN ÇOCUĞU BEĞENİYORUM. HEM EN AZINDAN YANINDA HELLO OLDUĞU İÇİN TEHLİKELİ SOKAKLARDA TEK BAŞINA DOLANMANDAN ENDİŞELENMEME GEREK KALMADI.

Bay Kleiman ve Bay Kugler, babamın şirketini devraldılar.

BABA, NİÇİN BU ARA EVDEN EŞYALAR KAYBOLUP DURUYOR? MOBİLYALAR, KİTAPLAR, KIYAFETLER...

NAZİLERİN ONLARA EL KOYMASINI İSTEMEYİZ, ÖYLE DEĞİL Mİ CANIM?

Ne demek istediğini hemen kavradım.

Saklanacağımızı anlaştım ama nereye saklanacağımızı tahmin edemiyordum.

Sevgili Kitty, Pazar sabahından bu yana sanki yıllar geçmiş gibi geliyor. Öyle çok şey oldu ki. Pazar öğleden sonra Hello ile yürüyüşten döndüğümde Margot ve annemi koltukta oturur buldum. Margot ağlıyordu, annemse ona sarılmıştı. Annem ona asla sarılmaz.

SS'lerden gelen çağrının anlamını hepimiz biliyorduk...

babamın bunun olmasına asla izin vermeyeceğini de.

Margot'la hemen en önemli eşyalarımızı çuvala doldurmaya başladık. Saklanarak geçecek bir hayat için gereken şeyleri seçmeye çalıştığını bir düşün! Neredeyse imkânsız bir iş.

İçine saçma sapan şeyler tikiştirdim ama pişman değilim. Hatıralar benim için elbiselerden daha önemli.

İŞE YARAR BİR ŞEYLER DE KOYSAN FENA MI OLUR?

İŞE YARAR MI?! İŞE YARAR ŞEYLERİN
İNSANI MUTLU ETTİĞİ NEREDE GÖRÜLMÜŞ?

Gece yarısı, babamın şirketinden Miep ve Jan Gies geldiler. Saklanacağımız yere götürmek üzere eşyalarımızı aldılar.

MOFFIE CANIM,
BUNUN SARILIP YATTIĞIMIZ SON SEFER
OLDUĞUNA İNANAMIYORUM.

Annem bizi ertesi sabah 5.30'da uyandırdı. Dördümüz de kat kat kıyafetle sarmalanmıştık, halimizi bir görseydin!

BİLİYOR MUSUN ANNE, HATIRALAR KONUSUNDA HAKLIYDIN GALİBA..

Planımız alelacele kaçırmışız süsü vermektir. Komşular görsün diye babam İsviçre'ye kaçırdığımızı söyleyen bir not bıraktı.

Çok korkmuştum. Yanından geçtiğimiz insanlar bize acıyarak bakıyordu.

Her köşe başında tehlike bizi bekliyordu.

ŞU YAHUDİLER... ASLA YETERİNCE ISINAMAZLAR...

Sonunda babamın iş yerine gelmek ne büyük sürpriz oldu!

Çalışanlar geleceğimizden haberdardı ve bizi çok sıcak karşıladılar.

Ancak o zaman fark ettim ki babamın iş yerinde yolunu bulmak çok zormuş. Ön taraf tamamen depo ve ofisti...

Fakat arka tarafta kocaman bir evin gizlendiğinden hiç kimse şüphelenemezdi.

Çok dik bir merdiven... Sonra da zekice tasarlanmış açılır-kapanır bir kitaplık, ve ardında... Arka Ev!

Arka Ev'e geldikten sonra, Bay ve Bayan van Daan ile oğulları Peter'in de bizimle beraber saklanacağını öğrendik.

Sana yazacak gücü bulmam biraz zaman aldı...

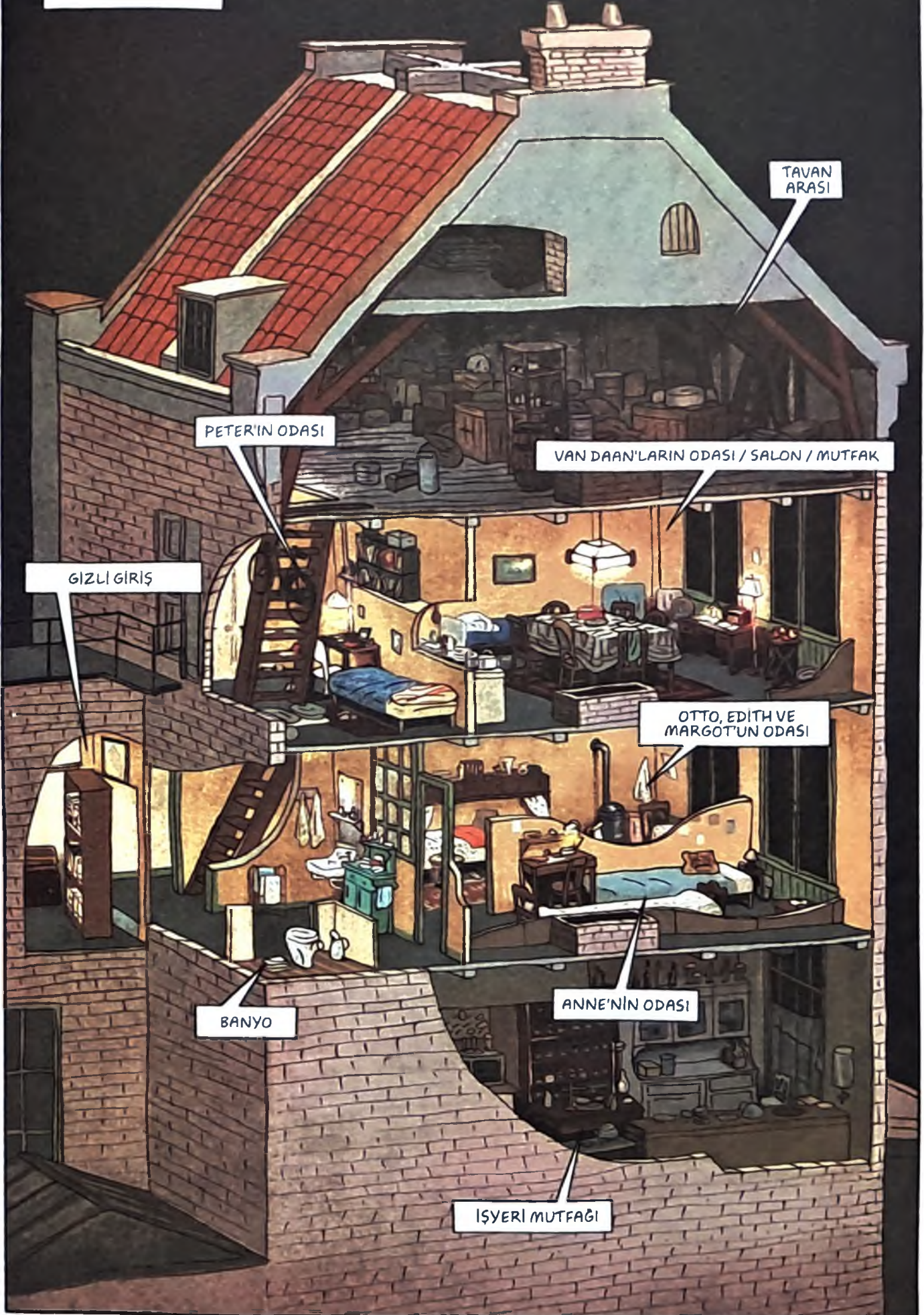
Bir ara artık yazamayacakmışım gibi geldi ama sana olan biteni anlatmak için sabırsızlanıyordum...

Saklanıyor olmam hakkındaki hislerimi muhtemelen öğrenmek istiyorsundur. Açıkçası, tüm söyleyebileceğim henüz pek bilmediğim. Hiçbir zaman burada evimdeymiş gibi hissedeceğimi sanmıyorum ama buradan nefret ettiğim anlamına da gelmiyor bu. Daha çok tuhaf bir pansiyonda tatildeymişim gibi.

Arka Ev'deki ilk akşamımızda, aynı zamanda ortak salonumuz olan van Daan'ların odasında toplanıp Londra'dan BBC radyosunun yayını dinledik.

Sevgili Kitty, Bugün van Daan'lar nihayet Arka Ev'de aramıza katıldılar. Elllerinde en değerli eşyaları ile odaya girdikleri anda nasıl insanlar olduklarını anladım. Bay van Daan babamın şirketinde baharat uzmanı olarak çalışıyordu. Bayan van Daan assolist havalarında. Oğulları Peter ise kendi gölgesinden bile korkuyor.

BURADA ÖLECEKSEM, BARI LAZIMLIĞIMIN ÜSTÜNDEYKEN ÖLEYİM.

BURADA ÖLECEKSEM, BARI ŞU GÜZELİM ÇİN ÇAYINDAN BİR FİNCAN DAHA İÇEYİM.

BURADA ÖLMEK İSTEMİYORUM, YAŞANACAK ÖYLE ÇOK ŞEY VAR KI!

EMİNİM EDITH'İN DE KENDİ ZULASI VARDIR.

Lazımlık, Madam van Daan'ın saklı tuttuğu tek şey değildi. Aslında, "bir hanımefendinin ihtiyaçları" sayılan her şey bir bir ortadan kayboluyordu.

TÜM HAYATIM BOYU BİR HANIMEFENDİ OLDUM, NE OLURSA OLSUN BUNDAN ÖDÜN VERMEYE NİYETİM YOK!

KAYBOLUŞUNUZA DAİR YAYILAN DEDİKODULARA İNANAMAZSINIZI

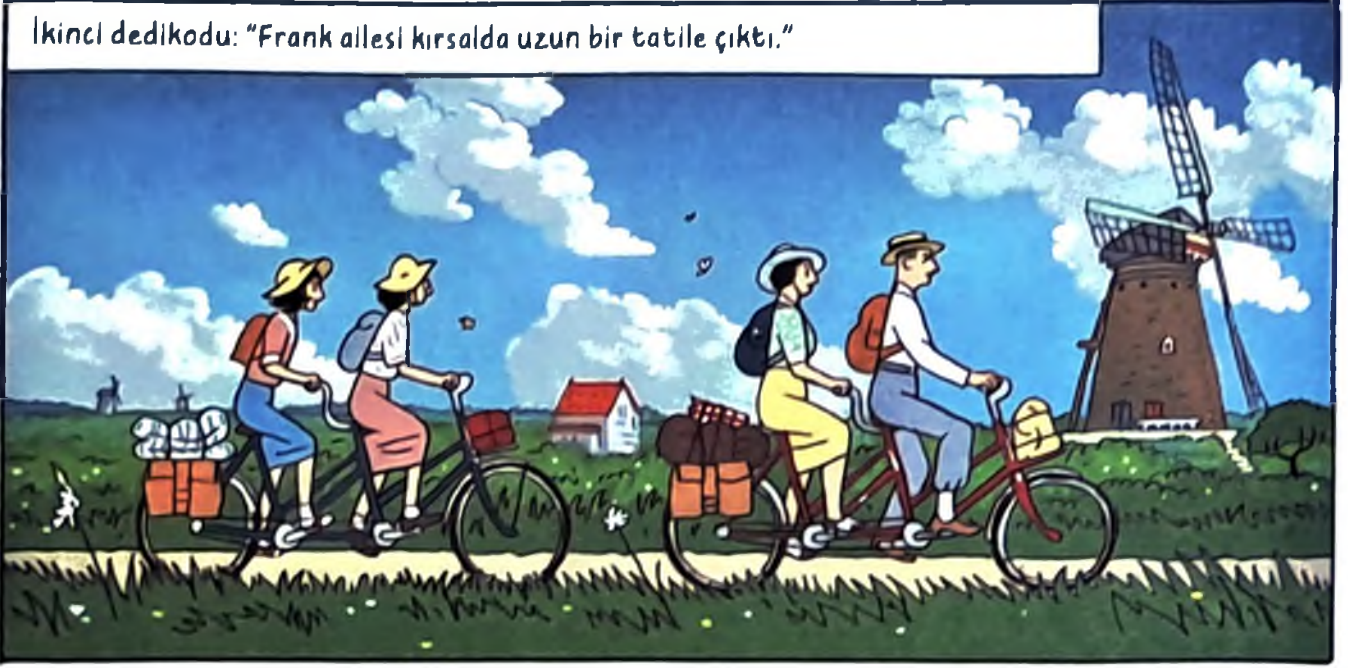
PETER, AŞAĞI IN
HEMEN!

İlk dedikodu: "1. Dünya Savaşı'nda Otto ile görev yapmış bir SS subayı sizi İsviçre sınırından geçirmeyi başarmış."

İYİ GÜNLER, BANKAMIZ BIRAZDAN AÇILACAK.
YANINIZDA YATIRMAK ÜZERE YAHUDİ PARASI
GETİRMİŞSİNİZDİR HERHALDE?

İkinci dedikodu: "Frank ailesi kırsalda uzun bir tatile çıktı."

Üçüncüsü: "Bir komşu kadın gecenin köründe sizi bir tür askerî araca bindirdiklerini gördüğüne yemin ediyor."

BUNU SÖYLEMEK,
ZORUNDA MIYDIN,
ALÇAK HERİF!

AMAN ANNE, ABARTMA, SADECE ŞAKA YAPIYORDU.

ŞAKA MI?
NE BİCİM ŞAKA
BU?!

PETER DERHAL YEMEĞE
GELİYORSUN!!

Fakat Peter asla aşağı inmez: illaki korkunç bir hastalığın pençesinde kıvranıyordur.

AY, ÖLÜYORUM! GİRTLAK KANSERİ OLDUM!

AMAN TANRIM! BELİM ÖLDÜRÜYOR BENİ!

KALP KRİZİ GEÇİRİYORUM! GİDİYORUM!

VAY ANAM, BÖBREKLERİM
İFLAS EDİYOR!

İşte Peter odasında ölmekle meşgulken haliyle ilgi odağı da ben oluyorum.

EDITH, AYNI ÇATI ALTINDA ANNE VE MARGOT GİBİ
BİRBİRİNDEN BU KADAR FARKLI İKİ KIZ YETİŞTİRMEYİ
NASIL BECERDİN MERAK EDİYORUM.

LAFINIZA DİKKAT EDİN,
BEN DE BURADAYIM.

BEN DE BUGÜN KÜRK MANTONUZU NİYE
GIYMEDİĞİNİZİ MERAK EDİYORUM. HALBUKİ DIŞARIDA
HAVA ÇOK SOĞUK, DEĞİL Mİ?

AH KEŞKE ABLANI BİRAZ
ÖRNEK ALSANI!

Durmadan beni ablamla kıyaslıyorlar...

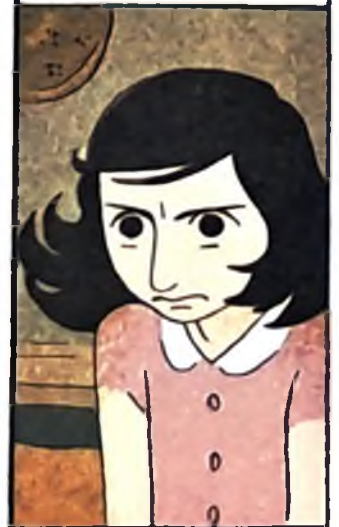
Sevgili Kitty, van Daan'lar geleli beri sabit bir günlük rutinimiz var. Sabahları, çalışanlar aşağıda işleriyle meşgulken çıt çıkarmamamız gerekiyor. İşte bu sırada ders çalışıp ezber yapıyoruz.

Neyse ki öğlen 12:30'da depo çalışanları yemek için evlerine gidiyor da tüm ekip rahat bir nefes alıyor. Ofisten Bep ve Miep bize yemek getiriyor, fakat tamamen sessizlik içinde yememiz gerek.

En azından üç dakika sessiz durmayı becerebilenler.

17.30'da tüm personelin mesaisi sona erince bizim de gece boyu sürecek özgürlüğümüz başlıyor. Önce banyo vakti, fakat hepimiz tek bir teneke küveti paylaşmak zorundayız.

Peter banyosunu mutfakta yapmayı seviyor.

Bekleneceği gibi Madam van Daan henüz nerede banyo yapacağına karar veremedi.

NEDEN ŞUNU İLLAKI ÜST KATA ÇIKARIYORSUN? SEN DE HERKES GİBİ BÜRODA YIKANAMAZ MISIN??

BENİ EN SON NE ZAMAN ÇIPLAK GÖRDÜN?

O yüzden daha yıkanmadı.

Babam kendi bürosunda yıkanıyor, şirketi yönettiği günlere ancak bu kadar yaklaşıbiliyor.

Anneme gelirse, iyice korunaklı bir yerde banyo yaptığını söyleyebiliriz.

Margot ile büroda banyo saati, dış dünyaya göz atabildiğim, büyülü bir zaman.

Akşam yemeği vakti.

PRENSES JULIANA OCAK AYINDA BEBEK BEKLİYOR.

AMAN... NE SIKICI!

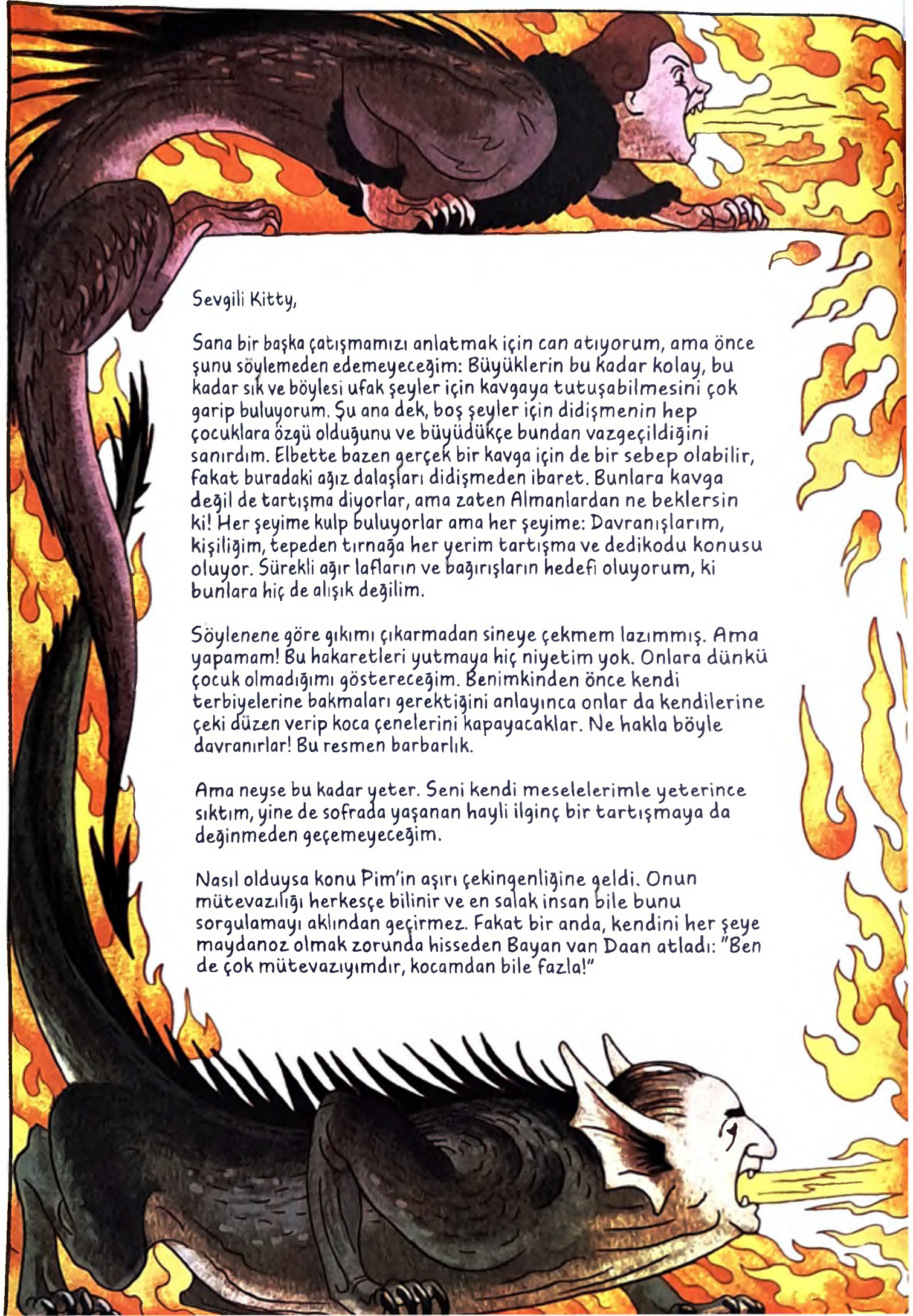
SIKICI MI? BURAYA GELDİĞİMİZDEN
BERİ DUYDUĞUM EN HEYECAN
VERİCİ HABER BU!

Geceleri kötü düşünceler zihnime üşüşüyor...

Sevgili Kitty,

Sana bir başka çatışmamızı anlatmak için can atıyorum, ama önce şunu söylemeden edemeyeceğim: Büyüklerin bu kadar kolay, bu kadar sık ve böylesi ufak şeyler için kavgaya tutuşabilmesini çok garip buluyorum. Şu ana dek, boş şeyler için didişmenin hep çocuklara özgü olduğunu ve büyüdükçe bundan vazgeçildiğini sanırdım. Elbette bazen gerçek bir kavga için de bir sebep olabilir, fakat buradaki ağız dalaşları didişmeden ibaret. Bunlara kavga değil de tartışma diyorlar, ama zaten Almanlardan ne beklersin ki! Her şeyime kulp buluyorlar ama her şeyime: Davranışlarım, kişiliğim, tepeden tırnağa her yerim tartışma ve dedikodu konusu oluyor. Sürekli ağır lafların ve bağırışların hedefi oluyorum, ki bunlara hiç de alışık değilim.

Söylenene göre gıkımı çıkarmadan sineye çekmem lazım. Ama yapamam! Bu hakaretleri yutmaya hiç niyetim yok. Onlara dünkü çocuk olmadığımı göstereceğim. Benimkinden önce kendi terbiyelerine bakmaları gerektiğini anlayınca onlar da kendilerine çeki düzen verip koca çenelerini kapayacaklar. Ne hakla böyle davranırlar! Bu resmen barbarlık.

Ama neyse bu kadar yeter. Seni kendi meselelerimle yeterince sıktım, yine de sofrada yaşanan hayli ilginç bir tartışmaya da değinmeden geçemeyeceğim.

Nasıl olduysa konu Pim'in aşırı çekingenliğine geldi. Onun mütevazılığı herkesçe bilinir ve en salak insan bile bunu sorgulamayı aklından geçirmez. Fakat bir anda, kendini her şeye maydanoz olmak zorunda hisseden Bayan van Daan atladı: "Ben de çok mütevazıyım, kocamdan bile fazla!"

Hiç bu kadar komik bir şey duymuş muydun? Sırf bu cümle bile mütevazılıkla ne kadar alakası olduğunu gösteriyor!

"Kocamdan bile fazla" kısmını açıklama gereği duyan Bay van Daan sakince cevap verdi, "Mütevazı ve çekingen olmak gibi bir arzum yok. Benim deneyimlerime göre, mütevazı olmayanlar hayatta çok daha başarılı oluyorlar!" Sonra bana dönüp ekledi, "Sakin mütevazı olmaya kalkma Anne. Bu seni hiçbir yere getirmez." Annem bu görüşe tamamen katıldı. Ama her zamanki gibi, Bayan van Daan salça olmadan duramadı. Yalnız bu defa, doğrudan benimle konuşmak yerine annemlere döndü ve şöyle dedi: "Anne'ye bunu söyleyebilmek için garip bir hayat anlayışınız olsa gerek. Benim gençliğimde işler çok farklıydı. Aslında bence hâlâ da fazla değişmedi ya, tabii sizin modern aileniz hariç!" Bu, annemin sık sık savunduğu modern çocuk yetiştirme yöntemlerine açık bir sataşmaydı. Bayan van Daan o kadar öfkeliydi ki suratı kıpkırmızı olmuştu. Kolayca kızaran insanlar sinirlendikçe daha da heyecanlanırlar ve rakipleri karşısında hemen kendilerini kaybederler.

Resim yeteneğim olsaydı, bu halini çizmek isterdim. O kadar komiğime gitti ki; zavallı, şapşal salak! En azından bir şeyi öğrendim: Bir insanı ancak onunla kavga ettikten sonra tanıyabilirsin. Ancak o zaman gerçek karakterini değerlendirebiliyorsun!

Sevgiler, Anne

Sevgili Kitty, Son zamanlarda yetişkinlere yönelik kitaplar okumama daha çok izin veriliyor. Nico van Suchtelen'in *Eva'nın Gençliği* kitabını şu ara elimden bırakamıyorum.

Eva çocukların elma gibi ağaçta yetiştiklerini sanırmış.

Kedilerin yumurtladığını ve tavuk gibi kuluçkaya yattıklarını sanırmış...

Eva kendisinin de bir bebeği olsun istiyormuş.

Yün bir eşarp alıp yumurta üstüne düşün diye yere sermiş. Çömelmiş ve ıkmaya başlamış. Beklerken gıdıklamış, fakat yumurta falan gelmemiş... tek gelen, sosise benzer pis kokulu bir şeymiş. Sonunda Eva büyümüş ve kadınların yumurtlamadığını anlamış.

Hatta bazıları para kazanmak için sokakta bedenlerini satmak zorunda kalıyormuş.

Bazen hayal ediyorum da... İsviçre'ye gitmişim. Babamın ailesinin Alpler'deki kocaman malikânesinde, babamla beraber aynı odada yatıyoruz.

Bugün Miep bize dış dünyadan korkunç haberler getirdi: Gestapo'nun, Yahudi bir komşusunu alıp götürmesine tanık olmuş ama hiçbir şey yapamamış.

Daha sonra, toplama kampından kaçımayı başarmış birine rastlamış. Miep ona komşusunu sorduğunda, adam muhtemelen hayvan taşınan vagonlarla Westerbork'a götürülmüş olabileceğini söylemiş.

Westerbork korkunç bir yer olmalı. İnsanların neredeyse yiyecek hiçbir şeyi yok, su da bulabilirsen, günde sadece bir saat veriliyor. Ayrıca birkaç bin kişi için sadece bir lavabo ve tuvalet var... Bu uzaktaki kamplara götürülen çoğu kişinin öldürüldüğünü tahmin ediyoruz. İngiliz radyosu gazla boğulduklarını söylüyor. Belki de ölmek için en hızlı yol budur.

9 Kasım 1942 Pazartesi

Sevgili Kitty, Dün Peter'in doğum günüydü. Saat sabah tam sekizde tavan arasındaydım bile.

EE? NE HEDİYE GELDİ?

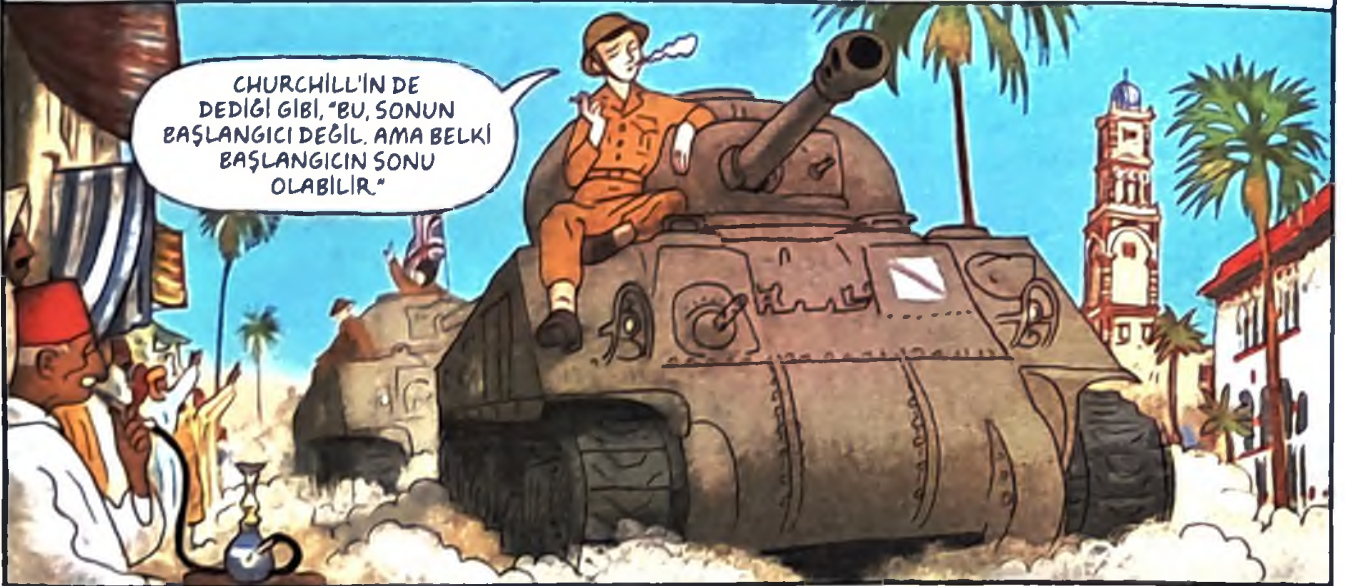
SİGARA İÇTİĞİNİ BİLMİYORDUM...

BAZEN İÇERİM.
BANA KARİZMATİK BİR HAVA
VERİYOR...

Peter'in doğum gününün şerefine, İngilizlerin Tunus, Cezayir ve Kazablanka'ya çıktığını öğrendik!

CHURCHILL'IN DE
DEDİĞİ GİBİ, "BU, SONUN
BAŞLANGICI DEĞİL. AMA BELKİ
BAŞLANGICIN SONU
OLABİLİR."

Peter'in doğum gününde iyimser olmak için bir sebep daha: Rus şehri Stalingrad hâlâ Almanların eline düşmedi.

Arka Ev'deki ruh halinden bahsederken yiyecek konusuna değinmemek olmaz.

Her gün Bay Kleiman gizlice fırıncıya gidip iki somun ekmek alıyor. Ama fiyatlar günden güne artıyor.

Tabii ki evimizdeyken olduğu kadar ekmeğimiz yok fakat yine de bize yetiyor.

Arka Ev'de yüz kadar konserve yiyeceğimiz var, ama erzakımızın çoğu lahana, konserve köfte ve turşu.

Ve sonra fasulye... Çuvallara doldurulmuş bir 150 kilo fasulyemiz vardır herhalde.

Yaşadığımız yerin her tarafı çuvalla dolmuştu, bu yüzden onları tavan arasına kaldırmaya karar verdik.

Ama çuvallardan biri patladı ve bir fasulye yağmuru, veya daha çok bir dolu fırtınası, tepeden üstümüze, merdivenlerden aşağı boşaldı. Kıyamet kopmuş gibi bir gürültü oldu. Hatta ilk başta bombalandığımızı sandık.

Her bir fasulye tanesini toplamak zorunda kaldık: İleride o fasulyeye muhtaç kalabiliriz ne de olsa.

Sevgili Kitty, dün babam bana harika bir haber verdi!

CANIM, BAŞKA BİR YAHUDİYİ DAHA AĞIRLAMAYI PLANLIYORUZ, BİZİMLE ARKA EV'DE KALACAK SENİN ODANDA YATACAK ANNE.

ELBETTE BABA.
BİR HAYAT DAHA KURTARMAK İÇİN
GEREKEN HER ŞEYİ YAPARIM.

Ama babam gittikten sonra, canım istediği zaman seninle baş başa kalma ayrıcalığına güle güle demem gerektiğini fark ettim.

Yeni oda arkadaşım, Miep'in dişçisi Albert Dussel.

NE YAPACAĞIMI
BILMIYORUM... SAKLANACAK
BİR YER BULMALIYIM!

DERDİNİZE BİR ÇARE
BULABİLİRİM. YETER Kİ DİŞLERİMİ
SOKMEYİN LÜTFEN!

Üç gün sonra, Bay Dussel Arka Ev'e geldi. Tüm aletlerini de yanında getirmişti.

OTTO FRANK?! GÖZLERİME İNANAMIYORUM!
AİLENİZLE BERABER İSVİÇRE'YE KAÇTIGINIZI
SANIYORDUM.

DEMEK NUMARAMIZ
İŞE YARAMIŞ!

Daha sonra Margot ile takımına göz attık...

YUHH, ŞUNLARA BAK
İÇİM ÜRPERDİ...

UMARIM YANINDA GÜLME
GAZİ DA GETİRMIŞTİR...

Bay Dussel'a Arka Ev'in kurallarını açıklamak için bir broşür hazırlamıştım.

Kira: Bedava!!!

Arka Ev

Yahudiler ve malından mülkünden olmuş diğer kişiler için eşsiz bir geçici konaklama tesisi

Konum: Amsterdam'ın kalbinde, ağaçlarla çevrili, güzel, sessiz sakin bir muhit.

Yemek: Yalnızca yağsız diyet yemekleri!
Kahvaltı: Sabah 9:00
(hafta sonları hariç sessizce)
Öğle yemeği: 13:15 - 13:45
(hafta sonları hariç sessizce)
Akşam yemeği: Haber yayını saatinde

Yemek sırasında: Alman radyo istasyonları yasak

Evcil hayvanlar:
Tavan arasında

Alkol:
Sadece tedavi amaçlı

Banyo: Tüm sorumluluk kendi-
nizde, geceleri ve hafta sonları

Bay Dussel uzun zamandır hasretini çektiğimiz dış dünyadan bir sürü haber getirmişti.

No. 15'E GİDİN, 3. KAT
SOLDAKİ KAPI. BEŞ KELLE.

Eski zamanlardaki köle avları gibi.

Geceleri karanlık çökünce, uzun sıralar halinde dizilmiş bu iyi, masum insanları görüyorum, beraberlerinde ağlayan çocuklarla bitkin düşene kadar yürüyorlar. Kimsenin gözünün yaşına bakılmıyor. Hasta, yaşlı, çocuk, bebek demeden hepsi ölümüne yürütülüyor.

Sevgili Kitty,

Ne yapsak ne etsek bilemiyoruz. Bugüne kadar, Yahudilere dair çok az haber bize ulaşmıştı, ve elimizden geldiğince moralimizi bozmamanın daha iyi bir fikir olduğunu düşünüyorduk. Arada bir Miep bir tanıdığın başına gelenlerden bahsettikçe annem ve Bayan van Daan ağlamaya başlıyordu, o yüzden artık hiç ağzını açmamaya karar vermişti. Fakat Bay Dussel'i soru yağmuruna tuttuk, anlattığı hikâyeler de öylesine dehşet verici ve korkunç ki, bir kuşağımızdan girip diğerinden çıkmasına imkân yok.

Yine de, haberleri sindirince eski şakalaşmalarımıza ve birbirimize takılmaya geri döneceğiz. Şimdiki gibi hüznü olmamızın ne kendimize ne de dışarıdakilere bir yardımı dokunur. Hem Arka Ev'i, Melankoli Evi'ne çevirmenin ne anlamı var ki?

Ne yaparsam yapayım, gidenleri düşünmekten kendimi alıkoyamıyorum. Kendimi gülerken yakaladığımda donakalıyor ve böyle neşeli olmamın ne kadar ayıp olduğunu hatırlıyorum. İyi de tüm gün oturup ağlamam mı lazım? Hayır, bunu yapamam. Bu hüznün de geçecek.

İstiraplarıma bir başkası daha eklendi, daha kişisel cinsten ve demin sana anlattığımın yanında hafif kalacak bir şey. Yine de son zamanlarda kendimi ne kadar yalnız hissettiğimi sana söylemeden edemeyeceğim. Etrafım çok büyük bir boşlukla çevrili. Eskiden buna pek kafa yormazdım, zira arkadaşlarım vardı ve iyi zaman geçirmekle meşguldüm. Bugünse ya üzücü şeyleri ya da kendimi düşünüyorum. Bunu anlamam kolay olmadı ama sonunda fark ettim ki, babam ne kadar iyi olursa olsun eski dünyanın yerini tek başına dolduramaz. Margot ve annem hakkında ise bir şeyler hissetmeyi bırakalı çok oldu.

Ama niye seni bu saçmalıklarla sıkıyorum ki? Çok nankörüm Kitty, biliyorum, ama defalarca azarlanıp üstüne bir de bunca kederle uğraşırken inan başım dönmeye başlıyor!

Sevgiler, Anne

Sevgili Kitty, Sonunda, Arka Ev'de geçen altı ayın ardından, Bay van Daan'ın iyi olduğu bir şey buldum. Bir gün Bay Kleiman yüzünde bir sırıtışla geldi.

BAKIN KARABORSADAN NE KAPATTIM!

BU TOSUNUN SON KULLANMA TARİHİ GEÇMİŞ SANKİ?..

O BİR DİŞİ BABA.

NIHAYETİ ALTI AY SONRA RÜYALARIM GERÇEK OLDU.

Bay van Daan'ın işe alınma sebebi baharat konusundaki uzmanlığıydı, fakat asıl işimize yarayan sosis yapma yeteneği oldu. (Yemeyi de çok seviyor...)

GİZLİ BAHARAT KARIŞIMIM SAĞ OLSUN, YÜZYIL SAVAŞLARINI BİLE GEÇİRECEK KADAR SOSİSİMİZ OLACAK!

ŞU ÇORBAYI KARIŞTIRMAKTAN BELİM KOPTU YAHU!

EEE, GELDİĞİMİZDEN BERİ POPONU BÜYÜTMESYDİN SEN DE...

NAPOLYON ÇOK FAZLA İŞLENMİŞ ET YEMekten OLMEMİŞ MİYDİ?

ZAVALLININ BENİM GİZLİ KARIŞIMIMDAN HABERİ YOKTU DA ONDAN.

Zavallı Bay van Daan'ın fazlasıyla dikkat çektiği ortadaydı. Öyle ki Arka Ev'in iki hanımı işe el atmak zorunda kaldı.

Bayacı bir kıvranma, tekmeleme ve çığlğın sonunda işlem tamamdı. Söylemeliyim ki, hasta büyük bir cesaret örneği gösterdi.

Madam kısa sürede mutfaktaki işine dönse de, bir daha kolay kolay dişçi randevusu almayacağı kesin!

Dün öğleden sonra Margot ile büroda yıkanırken, kalın perdelerin verdiği bir aralıktan dışarı göz attım.

Mahallemizdeki çocuklar o kadar pis ki, onları maşayla bile tutmak istemezsin.

Acaba diyorum bir olta atıp şu çocukların her birini çeksem de, sonra onları küvete atıp yıkasam ve giysilerini yamasam mı...

SONRA ERTESİ GÜN YİNE O KIRLI VE PASAKLI HALLERİNE DÖNERLERDİ.

Ardından sağanak yağmur başladı, tek görebildiğim bir şemsiye deniziydi. Ama artık kadınları bir bakışta ayırt edebiliyorum; patates yemekten şişmiş bedenleri, kırmızı ya da yeşil mantoları ve eskimiş ayakkabılarıyla...

Sonra inanılmaz bir şey oldu: Eski mahallemizden tanıdığım iki Yahudi'yi görüverdim.

Karşımda Dünyanın Yedi Harikasından biri duruyormuş gibi heyecanlanmıştım.

YAHUDİLERİ KURTARMAK İÇİN HANGİ HARİKAYI GÖZDEN ÇIKARIRDIN?

İSKENDERİYE FENERİ'Nİ SANIRIM. GEMİYLE KURTARILACAK HALİMİZ YOK ZATEN...

Kendimi oldukça tuhaf hissettim, sanki onlara ihanet etmişim de, şimdi gizlice acı sonlarını izliyormuşum gibi.

Sevgili Kitty, gün geçtikçe yeni oda arkadaşım iyice rahatsız edici ve bencil olmaya başladı.

Jimnastik yapacağım diye sabahın köründe ışığı açıyor.

BU SAATTE JİMNASTİK YAPMAK ZORUNDA MISIN?!

TABİİ Kİ GÜNÜN EN İYİ ANI BU: ALTIN SAAT!

ŞŞŞT! DÜŞMAN YAKINDA...

Ama rüyalarımda ondan öcümü alıyorum!

AÇ KAPIYI ANNE! ÖZÜR DİLERİM! BİR DAHA YAPMAYACAĞIM!

NE DEDİN BANA?!

YANI, ÖZÜR DİLERİM MAJESTELERİ!

Off, fazlasıyla akli başında olmaya başladım! Burada yaptığımız her şeyde ölçülü olmamız gerekiyor. Çalışmak, dinlemek, dilini tutmak, başkalarına yardım etmek, nazik olmak, ödün vermek ve daha neler neler! Zaten çok da olmayan sağduyumu kısa sürede tüketeceğim ve savaşın sonu geldiğinde hiç kalmayacakmış gibi geliyor.

Sevgili Kitty,

Öfkeden kudursam da dışarı vuramıyorum. Her gün maruz kaldığım kötü sözler, alaycı bakışlar ve gergin bir yaydan fırlatılmış oklar gibi bana saplanan, çıkarıp atamadığım suçlamalar yüzünden çığlık atmak, ayağımı yere vurmak, annemi şöyle bir sarsmak, ağlamak ve daha neler neler yapmak isterdim. Anneme, Margot'a, van Daan'lara, Dussel'a, hatta babama şöyle haykırmak isterdim: "Beni rahat bırakın, bırakın da bir gece olsun kızarmış gözlerle ağlamaktan yorgun düşmeden ve kafam zonklamadan uyuyabileyim. Bırakın gideyim, her şeyden uzağa, bu dünyadan uzağa!"

Ama bunu yapamam. Umutsuzluğumu görmelerine izin veremem, ya da bende açtıkları yaraları. Bana acımalarına veya alaycı iyi niyet gösterilerine katlanamıyorum. İçimdeki çığlık atma isteğini artırmaktan başka işe yaramıyorlar.

Zaten ben herkesin gözünde; konuştuğum zaman gösteriş budalası, susunca gülünç, iyi bir fikrim olduğunda kurnaz, yorgunken tembel, bir lokma fazla yesem bencil, aptal, korkak, hesapçı ve daha neler nelerim. Tüm gün ne kadar yorucu bir çocuk olduğumdan başka laf duymuyorum. Gülmüş geçerek aldırımıyormuş gibi yapsam da aldırıyorum. Keşke Tanrı'dan bana farklı, insanları rahatsız etmeyecek bir kişilik vermesini isteyebilseydim.

Maalesef bu imkânsız. Nasıl doğduysam öyleyim ve ayrıca kötü bir insan olmadığımı da eminim. Herkesin hoşuna gitmek için elimden geleni yapıyorum, hiç düşünmeyecekleri kadar hem de. Üst kattayken, işi şakaya vuruyorum çünkü sıkıntılarımla görmelerini istemiyorum.

Bir gün gülücükler saçıp ertesi gün nefret kusmak benim için imkânsız. Bunun yerine orta yolu seçip, ki bu da dikensiz gül bahçesi değil, düşüncelerimi kendime saklamayı tercih ediyorum. Belki bir gün ben de diğerlerini beni gördükleri gibi hakir görebilirim.

Ah keşke yapabilsen.

Sevgiler, Anne

NİYE HEP KENDİNİ ÖNE ÇIKARIYORSUN?

MUTFAKTA BİZE BİRAZ YARDIM ETSEN OLMAZ MI?

EN İYİSİ BİRAZ DUA ET.

TANRI AŞKINA ANNE, UYUYAMIYORUM!

MARGOT BUNU HAYATTA YAPMAZDI!

PANİK YAPMA, SADECE BOMBARDİMAN VAR...

NEDEN BİRAZ ABLANI ÖRNEK ALMIYORSUN?

NE KADAR ŞANSLI
OLDUĞUNU UNUTMA! DIŞARIDA
ÖLEN ÇOCUKLAR VAR.

SAÇLAR: GÜZELCE FIRÇALANMIŞ

BURUN: KALKIK DEĞİL,
HER BAKIMINDAN

GÖZLER:
FAL TAŞI GİBİ, İÇİ GÜLÜYOR

AĞIZ VE DUDAKLAR:
DEĞİŞMEZ BİR TEBESSÜM

DURUŞ: MUHTEŞEM, VAKUR VE ZARIF

ELBİSE: İYİMŞERLİK SAĞAN PARLAK RENKLER

Sevgili Kitty, dün gece elektrikler gitti, üstelik uzaktan gelen top sesleri şafağa kadar susmadı. Uçak ve çatışma seslerinden hâlâ korkuyorum, ve geceleri rahat etmek için babamın yatağına sığınıyorum.

Madam'ın en büyük korkusu hırsızlar.

Peter'in en büyük korkusu da sıçanlardı.

Arka Ev'in diğer tüm sakinlerinin ortak bir korkusu var:

Bay Dussel acayip üzgün,
çünkü biricik Lotte'sini çok
özlüyor.

SEVGİLİ ALBERT, HIRİSTİYAN
OLDUĞUM VE HER ŞEY NORMAL-
MIŞÇESİNE GUVENDE YAŞADIGIM
İÇİN SUÇLULUK DUYUYORUM.

ŞÖYLE YAZ MARGOT:
"SEVGİLİ LOTTE, EĞER BİRİNİ
ÖZLEMekten OLUNSEYDİ,
BEN ŞİMDİYE OLU BİR
ADAMDIM."

Mektuplarını Lotte'ye
ulaştıran Miep ve Bep onun
aşk melekleriydi.

Fakat babam bunu öğrenince...

ALBERT, SAKIN BİR DAHA
MEKTUP YOLLAMAYA KALKMAYIN!
EĞER BİRİ FARK EDERSE HEPİMİZİ
ÖLDÜRÜRLER!

MARGOT, BENİ ŞAŞIRTtin.
SENDEN HİÇ BEKLEMEZDİM.

AMA AŞK İÇİNDİ HEPİSİ.

En azından aşk adına kurşuna dizilmek güzel bir son olurdu.

Sevgili Kitty, babamın şirket için bu kritik günde, 4 koruyucumuzdan 3'ü devre dışı.

Herkes hasta olduğundan bugün Bay Kugler için büyük bir gün: Çok önemli bir sözleşme için gelen Alman heyetini tek başına ağırlamak zorunda.

İlk tur annem ve babamındı.

Sonra da Margot ve ben.

Bizim sıramız gelince, ben hemen uyuyakaldım...

ÇOK ÜZGÜNÜM!

AH MARGOT, YİNE BİZİ KURTARDIN!

Sevgili Kitty, İngiliz bombardımanları günden güne artıyor. Carlton Oteli harabeye döndü. Yangın bombası yüklü iki İngiliz uçağı tam Alman subaylarının lokalinin üstüne düşmüş. Ne zamandır iyi bir uykuya hasretiz.

Sokağa çıkma yasakları yüzünden koruyucu meleklerimizin getirdiği erzaktan mahrum kalınca yemeklerimiz biyoloji deneyine döndü.

KAHVE BİLE GERÇEK DEĞİLKEN
SABAH KALKMANIN NE
ANLAMAMI VAR?

OKULDA SEBZELERİN HAYVANA
DÖNÜŞEBİLECEĞİNİ ÖĞRETTİKLE-
RİNİ HIÇ HATIRLAMİYORUM.

GEL BAKALIM MOFFİE, BUNU
YİYEBİLECEK MİSİN GÖRELİM.

ACABA KAMPLARDA
YİYECEK DİYE BUNDAN MI
VERİYORLAR?

TÜTÜN ÇİĞNEYİP İSHALDEN
ÖLMİYİ YEGLERİM.

KENDİ CİĞERİMİ YİYİP BİR
ANDA ÖLMİYİ YEGLERİM.

Şurası kesin: Zayıflamak istiyorsanız Arka Ev biçilmiş kaftan!

Ama herkes yağsız yemek diyetinde değil. Bay Dussel geceleri karanlıkta tek başına, biricik Lotte'sinin yolladığı ganimetlerin keyfini çıkarıyor.

Sevgili Kitty, tam nihayet sessiz sakin bir döneme giriyoruz derken yine silahlar çılgınlar gibi patlamaya başladı. Öyle ki, bir anda kaçmamız gerekebilir diye "kaçış çantamı" dört defa toplayıp yeniden boşaltmak zorunda kaldım.

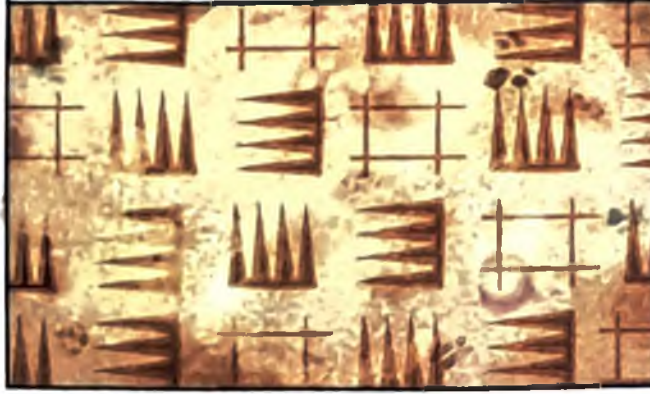

Gerçekten de tarağın sadece sekiz dişi kaldı.

Tarağın bu hali, beni de burada geçen bir yılın ardından Arka Ev için genel bir durum değerlendirmesi yapmaya itti.

Yemek masasının muşamba örtüsü mesela, bir kere bile yıkanmamış!

Babamın kravatı: güveler yemiş!

Annemin korsesi: Kullanılmaktan lime lime!

Margot'nun sutyeni: 2 beden küçük!

Madam'ın çorapları:

Van Daan'ların çarşafları: Bir yıldır yıkanmadı!

Bazen merak ediyorum, babamın tıraş fırçasından benim külotlarıma kadar tüm eşyalarımız bu kadar eski püsküyen, nasıl olacak da savaştan önceki durumumuza tekrar kavuşabileceğiz.

Sevgili Kitty, Arka Ev'e taşındıktan bir yıl sonra hâlâ burada olup da yine bir doğum günü kutlayacağım kimin aklına gelirdi? Bu doğum günü geçen senekiyle kıyaslanamaz ama babam bana çok güzel bir şiir yazdı. Onu paylaşmadan edemeyeceğim:

En gencimizsin ama çocuk değilsin artık,
Hayat zor, hepimiz sana ders vermeye kalktık
Ve biliyorum seni bayağı bir sıktık.
"En iyisini biliriz, bize güven!"
"Bu yollardan geçtik sen küçükken.
Böyle gelmiş böyle gider,
Öteden beri herkes aynısını der.
Kendi hataları insana gelir az,
Kalan herkes adeta bir enkaz.
Başkasının hatasını bulmak kolay olur,
Ama bil ki annen baban için zordur,
Sana karşı adil ve iyi davranmak,
Hem de zordur kusur bulmayı bırakmak.
Yaşlılarla yaşarken yok başka yol,
Dirdirlerini çekeceksin bol bol.
İlaç ne kadar acı olsa da yutmak gerek,
Çünkü bu, evdeki huzuru korumak demek.
Burada geçen onca ay olmadı boşuna,
Zaten zamanını harcamak gitmezdi hoşuna.
Okuyup çalışarak geçince tüm gün,
Can sıkıntısı falan görmez gözün.
İşte asıl zor soru geldi:
"Ne giyeceğim ben şimdi?"
Küçüldü giysilerim, kalmadı pantolon,
Ceketim üstümde oldu adeta balon!
Ayaklarım sığmıyor artık ayakkabıma,
Nedir bu gelenler dertsiz başıma!

Doğum günüm yeterince moral bozucu değilmiş gibi, en büyük destekçilerimizden ikisini yitirmek üzere olduğumuzu öğrendik. Önce Bay Voskuijl. Ülser için ameliyata alındı ama ileri safhada kanseri olduğu ortaya çıktı. Çok zamanı kalmamış. Bu iyi yürekli adam artık depoda olan bitenden bizi haberdar edemeyecek. Çok önemli bir yardım ve destek kaynağıydı.

Ve ikincisi, bizim emektar radyo yakında gidiyor!

Nazi yetkililerine teslim etmemiz gerekiyormuş, sivillerin cepheden haberleri duymasını istemiyorlar.

11 Temmuz 1943 Pazar

Sevgili Kitty, her zamanki ne düşünüyorsam onu söyleme huyum yerine birazcık ikiyüzlülüğün benim için çok daha hayırlı olduğunu anladım.

Dışarı çıkma, sokakta yürüme düşüncesi bile ödümü koparmaya yeterliydi. Sanırım kör olup Arka Ev'de açlıktan ölmeyi tercih ederim.

Arka Ev'e hırsız girdi, bu sefer gerçekten! Peter sabah depoya inmiş ve orada hırsızlar olduğunu fark etmiş. Hemen babama durumu bildirdi ve hepimiz tüm gün yukarıda kaldık. Bu gibi durumlarda almamız gereken önlemler: "yılanmamak ve hiçbir şekilde musluğu açmamak, sessiz olmak, banyoya gitmemek." Nihayet Bay Kleiman tehlikenin geçtiğini bildirdi, ama bu sırada ölüp ölüp dirildik. Çok korkunçtu. O geçmek bilmeyen saatler boyunca kim bilir kaç kilo vermişizdir.

Hırsızlar, içinde 40 florin olan iki para kutusu ve daha da fenası, 150 kiloluk şeker karnesi çaldılar. Yine de, doğrusunu söylemek gerekirse çok daha kötüsü olabilirdi.

23 Temmuz 1943 Cuma

Kitty, Sen hiç savaş görmediğin için muhabbet olsun diye buradan çıkınca her birimizin ilk dileği nedir anlatacağım.

Margot 2 gün boyunca banyodan çıkmamak istiyordu.

Annem bir fincan gerçek kahve için ölüyordu.

Babam ölmeden önce Bay Voskuijl'u görmek istiyordu...

Peter şehirde gezip tozacaktı.

Dussel ise Lotte'yi görmekten başka bir şey düşünemiyordu...

Ben mi? Ben okula dönmek isterdim!

Sevgili Kitty, Dün çok hareketli bir gündü.

Sabah 8.30
Gözlerimi bile açmadan
içimi korkuyla dolduran
siren sesleriyle uyandım.

9.00 - 12.00
Kendimi yastığın altına
attım.

13.00
Kaçış çantamı hazırladım,
her ihtimale karşı...

14.30
Çalışmak için büroya
Margot'un yanına gittim.

15.00
Yine siren. Kapı eşiği
güvenli görünen tek
yerdi.

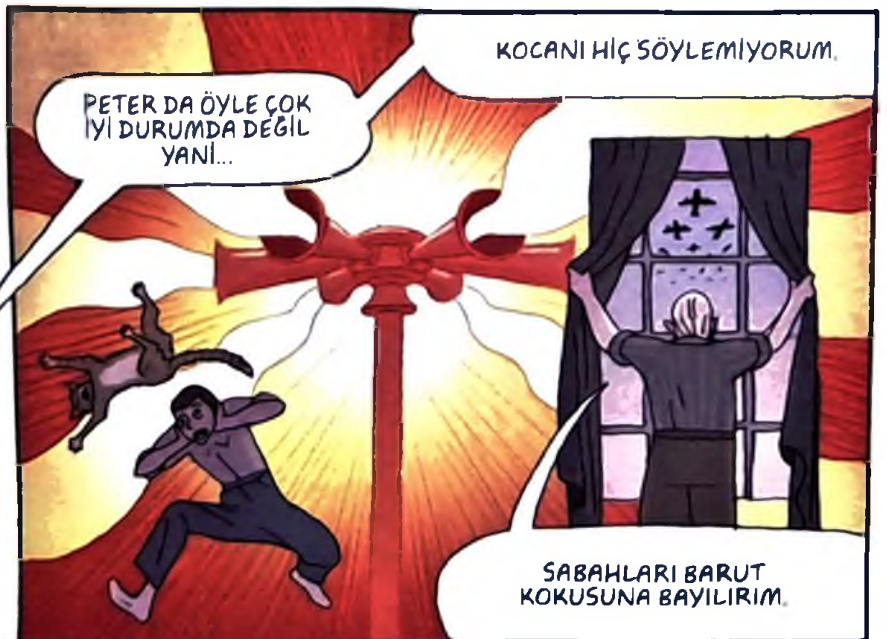

16.00
Kaçış çantamı tekrar
elime aldım.

17.00
Normale dönüş...

KIZIN KAFAYI YIYECEK
KENDİNİ TOPLAMASI
GEREK

KOCANI HIÇ SÖYLEMİYORUM.

PETER DA ÖYLE ÇOK
İYİ DURUMDA DEĞİL
YANI...

SABAHLARI BARUT
KOKUSUNA BAYILIRIM.

Akşam 19.00
Akşam yemeği güzeldi, ama
sireni duyar duymaz tüm
iştahım kaçtı.

21.00
İşte yine bombardıman uçakları geliyor. Babamın yatağına
kaçıyorum.

21.30
Tekrardan odama.

Sabah 01.00
Uçaklar yine akın akın geliyor.

01.00 - 02.00

02.00
Babam beni yatağıma
götürdü.

03.00 - 07.00
Nihayet biraz uyuyabildim.

07.30
Uçaklar yine üstümüzde.

29 Temmuz 1943 Perşembe

Sevgili Kitty, Dün Bay Dussel ve Bayan van Daan bulaşıkları yıkarken kavga çıkarmamak için kendimi zor tuttum.

Neler hissetiğimi hayal edebiliyor musun?

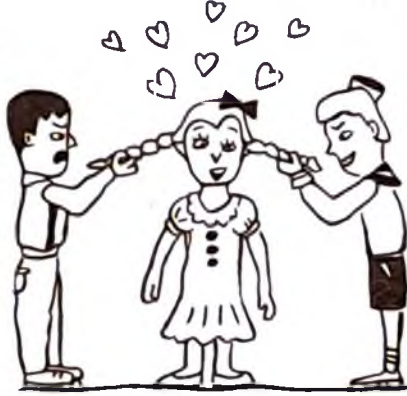
O yüzden ben de kendi kitabımı yazmaya karar verdim. İsmi "Madam van Daan" olacak.

Sayan van Daan yıllar evvel
Almanya'da doğmuştu.
Sevimli bir çocuktu.

Büyüdükçe oğlanlara
düşkünlüğü başladı.

Daha sonra, iflah olmaz bir
gönül avcısı oldu. Ama sadece
tanımadıklarını hedef alan...

Sonra Hollanda'ya göç etti.
Bsbam orada çirkinleştiğini
düşünüyor.

Anneme göre orada aptallaştı.

Margot'a göre orada önemsiz
biri oldu.

Bense tüm bu görüşlere katılıyorum.

Not: Bu hikâyenin yazıldığı
esnada yazarın öfkesinin
hâlâ soğumadığını
okuyucuların dikkate
almasını rica ederim!

Sevgili Kitty, Arka Ev'de hayatın nasıl geçtiğini sana anlatmaya devam edeceğim.
Bugünün konusu: Akşam yemeği.

DOĞUDAKİ KAMPLARDA AÇLIKTAN
ÖLEN ZAVALLI İNSANLARI DÜŞÜN.

SAG OL KALSIN,
AÇ DEĞİLİM.

SADECE BAŞKALARINI
İZLEMEK BİLE DOYMAMA
YETİYOR.

ŞU YEMEK İŞİNİ DE AMMA
ABARTIYORLAR.

TABAĞI UZATIR MİSİN LÜTFEN? MASADA
BOĞAZINDAN İKİ LOKMA GEÇMEMİŞ BİR BEN
KALDIM.

SIKINTIDAN PATLIYORUM...
OLSEM DE KURTULSAM...

YEMEĞİMİ YENİ BİTİRMEME RAĞMEN
NASIL OLUYOR DA YİNE ACIKTIM?

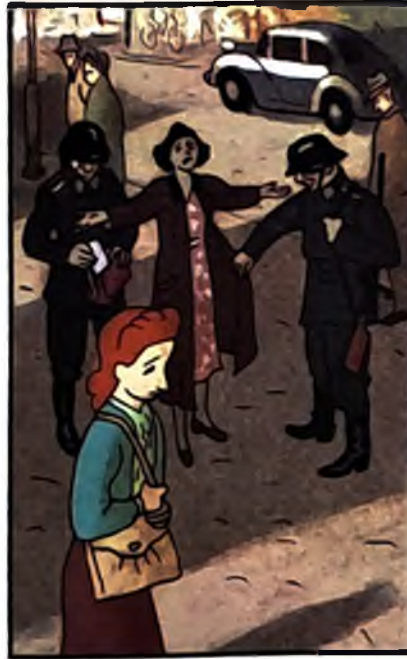
AKŞAM YEMEĞİNİ PAS
GEÇEYİM EN İYİSİ. ZATEN
ASIL GANİMETLER
YATAĞIMIN ALTINDA SAKLI.

Sevgili Kitty, tüm savaş boyu duyduğumuz en iyi haberlerden biri:
İtalya silah bıraktı! Şartsız teslim oldu!

İtalya'nın teslim olması için
bizim bile Arka Ev'de bedel
ödememiz gerekeceği kimin
aklına gelirdi?

LÜTFEN MIEP, MUSSOLİNİ
HAKKINDAKİ ŞU KİTABI GETİR BANA.

AMAN DİKKAT, ÇOK TEHLİKELİ
BU, DOKUNAN YANAR.

Miep, Arka Ev'e dönerken bir SS motosikleti ona çarptı.

Miep yaralı geldi.

Miep'in devre dışı kalmasıyla, koruyucularımızın perişan halini gözden geçirmenin zamanı geldi. Hepsi cennetten gönderilmiş birer melek. En azından Arka Ev'e ayak bastığımızda gözümüze böyle görünmüşlerdi.

Ancak şimdi istihbarat kaynağımız ve esas tedarikçimiz Kleiman ciddi mide sorunları çekiyor. Sürekli hastaneye girip çıkıyor.

Voskuijl'un fazla vakti kalmadı.

Kızı Bep, zamanının çoğunu onunla ilgilenerek geçiriyor.

Miep kaza yüzünden büroya çakılı kaldı.

Böylece elimizde kala kala bir tek Bay Kugler kaldı, o da boğazına kadar işe gömülü durumda.

Meleklerimiz giderse başımıza gelecekleri düşünmekten kendimi alıkoyamadığım zamanlar derin bir hüzne kapılıyorum.

16 Eylül 1943 Perşembe

Sevgili Kitty, depoda çalışan Bay van Maaren yüzünden geceleri gözümü uyku girmiyor. Çok şüpheli, bir sürü soru soruyor. Kurnaz ve acımasız bir adam.

Görebileceğin gibi şu an bir depresyonun ortasındayım. Buna neyin yol açtığını tam olarak bilemiyorum, ama sanırım sebebi her fırsatta karşıma çıkan korkularım.

Depresyon ve anksiyete ile mücadele etmek için her gün kedi otu hapi içiyorum.

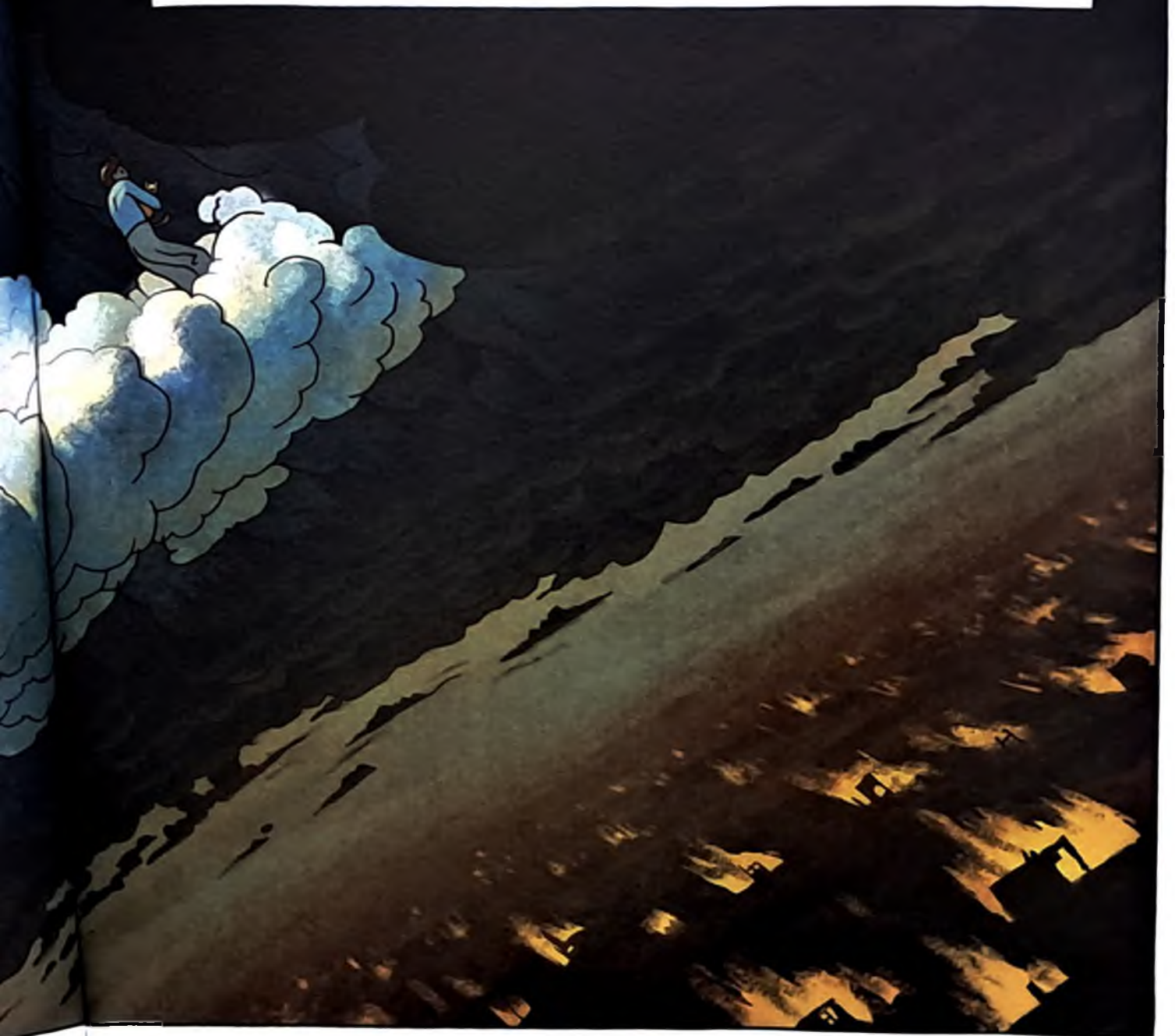
Ama derin uyku bile fayda etmiyor... Kâbuslar peşimi bırakmıyor.

Hayatımızın tekrar normale döndüğünü hayal edemiyorum. "Savaş sonrası" diye konuşuyorum ama Kaf Dağı'nın ardından bahseder gibi, asla gerçek olmayacak bir şey.

Arka Ev'deki sekizimizi, karanlık bulutlarla çevrili bir parça mavi gökyüzüymüşüz gibi görüyorum. Üstünde durduğumuz yuvarlak noktada hâlâ güvendeyiz, ama bulutlar üstümüze doğru geliyor ve yaklaşmakta olan tehlikeyle aramızdaki çember gitgide daralıyor. Karanlık ve tehlikeyle çevriliyiz, çaresizce bir çıkış ararken birbirimize çarpıp duruyoruz. Aşağıda süregelen savaşa ve yukarıdaki huzur ve güzelliğe bakıyoruz. Bu sırada, kara bulut kütleleri bizi tecrit etmiş, ne aşağı ne de yukarı gidebiliyoruz. Aşılmaz bir duvar gibi önümüzde uzanıyor, bizi ezmek için hazırlanıyor ama henüz yapamıyor. Elimden tek gelen haykırıp yalvarmak, "Ey halka halka, genişle ve bizi buradan çıkar!"

Sevgili Kitty, Kötü haber:
van Daan'ların parası
tükeni. Öfkeden
kuduruyorlar!

MUHTEMELEN BU İÇECEĞİM
SON SİGARA

NEDENMİŞ
O?

SON 100 FLORİNİMİZİ
KAYBETTİM DE ONDAN...

Tabii ki van Daan'lar, eğer
Maaren paranın nereden
geldiğini bulmaya kalkarsa
karşılaşacağımız tehlikenin
farkında değildi.

Haliyle Bay Kleiman önce
Hermann'ın takım elbisesini
satmayı denedi...

Sonra Peter'ın bisikletini...

Ve nihayet kaçınılmaz
son.

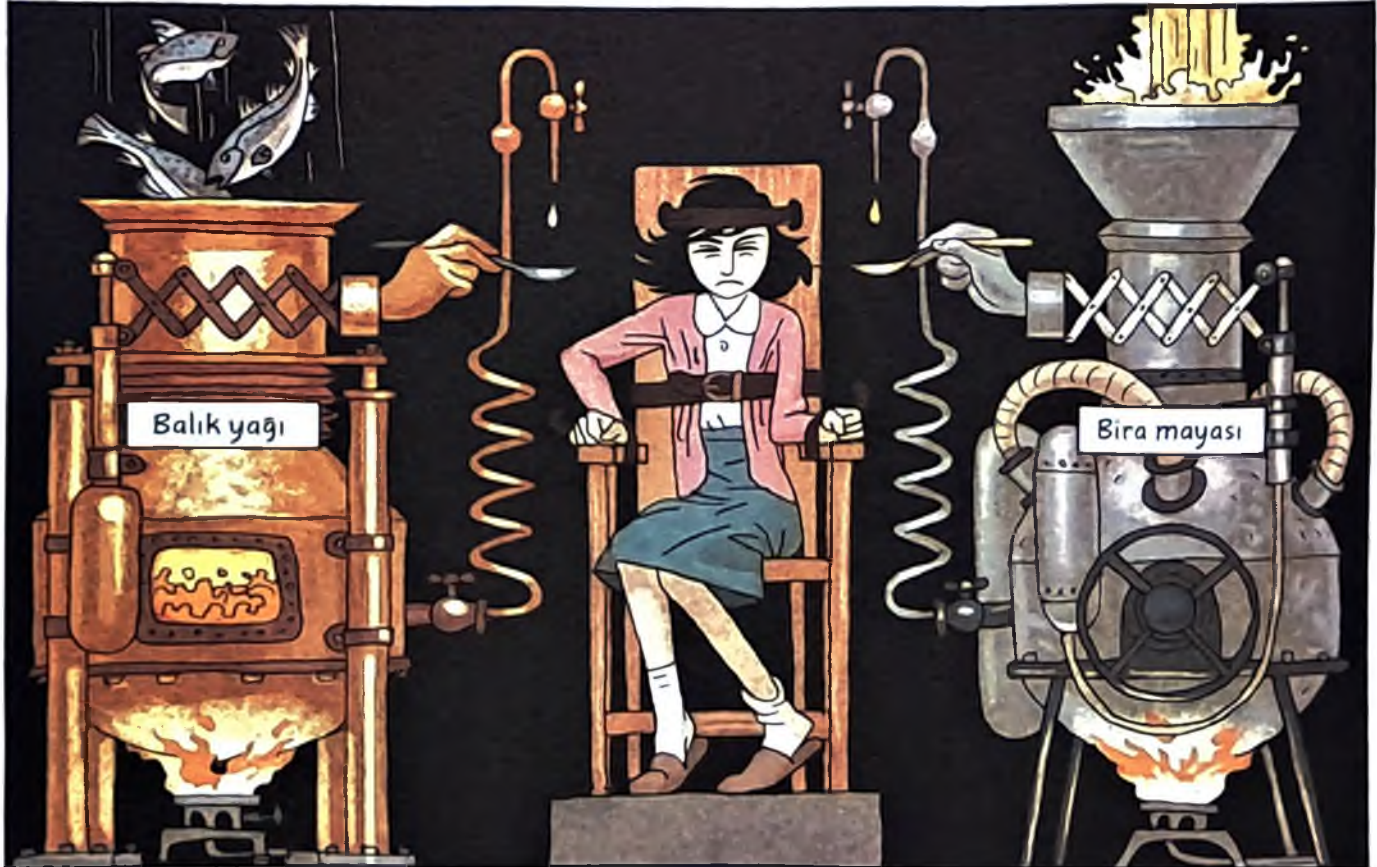

Tüm Arka Ev diken üstündeydik. Kesin üst kattan birinin cesedi çıkacak diyorduk...

Tüm bu didişmeler ve gerilim öyle stresli bir hal aldı ki, sonunda iştahımı tamamen yitirdim. Bu yüzden bana kilo aldirmaya uğraşıyorlar...

Sadece babamı seviyor değilim. Margot ve annemi de seviyorum, ama sadece Margot ve annem olduklarından. İnsan olarak umurumda değiller. Ne halleri varsa görsünler. Babamla ise işler farklı. Margot'un tarafını tuttuğunu, onu övdüğünü, kucakladığını gördükçe içimi kemiren bir sızı hissediyorum çünkü babama hastayım. Kendime onu örnek alıyorum ve bu dünyada ondan çok sevdiğim kimse yok. Margot'a benden farklı davrandığını fark etmemesi ne yazık: Zaten Margot her zaman

en akıllı

en kibar

en güzel

en iyi !!!!

Benim de ciddiye alınmaya hakkım yok mu? Hep ailenin maskarası ve günah keçisi oldum zaten; hatalarımı misliyle ödemek zorunda kaldım: Hem azarlanıyorum, üstüne bir de kendi kendime kederleniyorum. Artık anlamsız şefkat gösterileri ve güya ciddi konuşmalar beni tatmin etmiyor. Babamın vermekten aciz olduğu bir şeye ihtiyacım var. Margot'u kıskanmıyorum, asla da kıskanmadım.

Onun zekâsına veya güzelliğine imrenmiyorum. Sadece babamın beni gerçekten sevdiğini hissetmek isterdim. Onun çocuğu olduğumdan değil, yalnızca ben olduğum, "Anne" olduğum için. Babama tutunuyorsam sebebi anneme karşı duyduğum küçümsemenin günden güne artması, artık sadece babam sayesinde aileye dair hislerimin son kalan zerresini ayakta tutabiliyorum. Babamsa, annem hakkındaki duygularımı bazen dışavurmak zorunda olduğumu anlayamıyor. Bu konuda konuşmak istemiyor ve annemin yetersizliklerinden bahsetmekten sürekli kaçınıyor.

Bununla birlikte, bana asıl sıkıntı yaratan tüm eksik yönleriyle annem. Ona karşı nasıl davranmam gerektiğini bilmiyorum. O umursamazlığını, dokundurmalarını ve sertliğini pek yüzüne vuramıyorum fakat tüm suçu kendimde bulmayı da sürdüremem. Ben annemin tam zıddıyım, o yüzden sürekli karşı karşıya geliyoruz. Onu yargılama niyetinde değilim; buna hakkım yok. Ona sadece bir anne gözüyle bakıyorum. Ama bana annelik etmiyor, annemin yerini kendim doldurmak zorundayım.

Onlardan koptum, kendi yolumu kendim çiziyorum, bakalım bu yol beni nereye götürecektir. Başka seçeneğim yok, çünkü bir kadın ve annede ne gibi özellikler olması gerektiğini çok iyi biliyorum ve "anne" demem gereken kadında bunları maalesef bulamıyorum. Sık sık kendime annemin kötü örneğini göz ardı etmem gerektiğini söylüyorum. Onu sadece iyi yanlarıyla görüp eksiklerini tamamlamak için kendi içime dönmek istiyorum.

Ancak işe yaramıyor, en kötüsü de, ne babam ne de annem yetersizlikleri yüzünden ve beni yüzüstü bıraktıkları için onları suçladığımı farkında. Çocuklarını tamamen mutlu edebilen anne babalar var mıdır acaba? Kimi zaman Tanrı'nın beni sınadığını düşünüyorum, hem bugün hem de gelecekte. Bana örnek olacak ya da yol gösterecek biri olmaksızın, kendi başıma iyi bir insan olmam gerekecek ama eninde sonunda bu beni daha güçlü kılacak. Bu mektupları benden başka kim okuyacak ki? Kendimi teselli etmek için kendimden başka kime başvurabilirim ki? Sık sık teselli edilme ihtiyacı duyuyorum, sık sık kendimi zayıf hissediyor ve daha da sık beklentileri karşılayamıyorum. Bunun farkındayım ve her gün daha iyi biri olmaya çalışıyorum.

Bana karşı davranışlarında tutarlı değiller. Bir gün Anne her şeyi anlayan akıllı başında bir kızken, ertesi gün bilmesi gereken her şeyi kitaplardan öğrendiğini sanan dünyadan bihaber küçük bir şapşal oluveriyor! Ben artık her yaptığına gülüp geçilebilecek el bebek gül bebek yetişmiş çocuk değilim. Kendi düşüncelerim, planlarım, hayallerim var, her ne kadar henüz dile getiremiyor olsam da.

Ah, geceleri yalnızken aklıma öyle çok şey geliyor ki, aynı şekilde gün boyu sinirime dokunan ya da beni hep yanlış anlayan insanlara katlanmak zorunda olduğumda da... Bu yüzden hep gelip hatıra defterime sığınıyorum, bu benim başlangıç ve varış noktam çünkü Kitty bana karşı hep sabırlı. Ona söz veriyorum: Her şeye rağmen geri adım atmayacağım, yolumdan dönmeyeceğim ve gözyaşlarımı içime akıtacağım. Keşke bu çabalarımın sonucunu elde edebilsem veya bir kez olsun sevdiğim birinden bir teşvik görebilsem. Bana kötü gözle bakma, beni sadece bazen sabrının sonuna gelen biri olarak gör!

Sevgiler, Anne

Sevgili Kitty, dün gece tam uykuya dalacakken Hanneli Goslar gözümün önünde belirdi.

Doğrusunu söylemek gerekirse, Hanneli'yi düşünmeyeli aylar, hatta bir yıl oldu. Çok utanıyorum, ben burada isteyebileceğim her şeye sahipken, o orada bir yerlerde ölüyor...

Artık attığım her adımda Hanneli'nin gözlerini üstümde hissediyorum.

22 Aralık 1943 Çarşamba

Sevgili Kitty, fena bir grip yüzünden ne zamandır sana yazamadım.

Battaniyenin altında
öksürmek zorundaydım...
Naziler beni duymasın diye.

Ballı süt içmeyi denedim.

Buhar.

Islak bez.

Kuru bez.

Sıcak su torbası.

Daha da kötüsü, Bay Dussel'in birden doktor olduğunu hatırlayası tuttu.

BARI BURUN KILLARINI
KESSEYDİN...

DERİN NEFES AL.

BARI BİR TIRAŞ
OLSAYDIN...

BANA BİR DAHA
DOKUNMAYA KALKMA!

Tanrı'ya şükür hem Hanuka'yı hem de Noel'i kutladık, koruyucularımızın getirdiği bir dolu hediye eşliğinde.

Çok sevgili Kitty, Tam her şey sakinledi derken, fırtına bulutları ufukta belirdi, tek sebebi de yemek.

NEDEN PATATESLERİN HEPSİNİ SABAHTAN KIZARTIP YARISINI AKŞAM YEMEĞİ İÇİN AYIRMIYORUZ?

BİZ FRANK'LAR ÖYLE SOĞUK, VICIK VICIK SEBZE YEMEYİZ!

Böylece bir anda, Arka Ev'de 15 ay beraber geçirdikten sonra tüm yiyeceğimizi ikiye bölme kararı aldık.

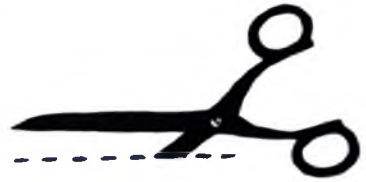
13... 14... 15

YAĞLI PARÇALARI BİZ ALABİLİR MİYİZ?

TABİ Kİ, BİZ YAĞ YEMEYİZ.

Şekeri bile... İsa aşkına! Pardon... Musa diyecektim.

Ah şu van Daan'lardan da bir ayrılabilseydik!

Nerede o günler...

2 Ocak 1944 Pazar

Sevgili Kitty,

Bu sabah yapacak işim yokken günlüğümün sayfalarını karıştırıyordum, "annem" hakkında öylesine sert ifadeler kullanarak yazdığım o kadar çok yazıya denk geldim ki, şok geçirdim. Kendi kendime "Nefretten bahseden bu kişi gerçekten sen misin? Ah Anne nasıl yaparsın?" dedim.

Günlük elimde açık kalakaldım ve sana içimi dökmeme neden olacak kadar öfke ve nefretle dolmama yol açan sebepleri aramaya koyuldum. Geçen yılki Anne'yi anlamaya, onun için bahaneler bulmaya çalıştım, çünkü sebeplerini açıklamadan seni bu suçlamalarla bırakırsam vicdanım rahat etmeyecek.

O sıralar, ve hâlâ daha, kafamı doğrultmamı engelleyen (mecazi olarak) duyguların etkisi altındaydım. Olan biteni yalnızca kendi açımdan görüp başkalarının, hemen parlayan mizacımla incittiklerimin ve gücendirdiklerimin, dediklerini sakince değerlendiremiyor ve onlarla empati kuramıyordum. İçime kapandım, yalnızca kendimi düşündüm ve sakince tüm neşemi, alaylarımı ve hüznümü hatıra defterime yazdım. Bu defter benim için anılarımı biriktirdiğim bir tür albüm oldu, bu yüzden de çok önemli, fakat artık birçok sayfasına rahatlıkla "bitti gitti" diye yazabilirim.

Anneme kızgındım (hâlâ da çoğu zaman kızgınım). Doğru, beni anlayamıyordu ama ben de onu anlayamıyordum. Beni sevdiği için bana karşı şefkatli olsa da onu soktuğum zor durumlar ve tabii kendini içinde bulduğu üzücü şartlar yüzünden sinirli ve asabiydi, bu yüzden beni başından savmasını anlayabiliyorum.

Gücenmişim, tepkilerini abartıyordum ve ona karşı küstah ve kabaydım, bu da onu mutsuz ediyordu. Karşılıklı bir memnuniyetsizlik ve üzüntü girdabına kapılmıştık. Her ikimiz için de pek mutlu bir dönem değildi, ama neyse ki sona eriyor. Neler olup bittiğini anlayamamıştım ve kendime acıyordum, ama bu da anlaşılabilir bir şey.

Kâğıda yansıyan bu şiddetli çıkışlar, normal hayatta kendimi odama kapayarak veya ayağımı birkaç kez yere vurarak ya da anneme arkasından laf atarak üstesinden gelebileceğim öfkenin dışavurumundan ibaretti.

Ağlaya ağlaya annemi suçladığım o dönem geride kaldı. Artık daha akli başındayım, annemin sinirleri de biraz daha düzgün. Kızdığım da genellikle dilimi tutmasını beceriyorum, o da öyle; dolayısıyla görünürde daha iyi anlaşıyoruz. Fakat yapamayacağım bir şey var, o da bir çocuğun bağlılığıyla annemi sevmek.

Kaba sözlerin kâğıda dökülmesinin annemin onları kalbinde taşımasından iyi olduğunu söyleyerek vicdanımı rahatlatıyorum.

Sevgiler, Anne

Sevgili Kitty, dün Sis Heyster'in utanıp kızarma hakkındaki bir makalesini okudum. Adeta benim için yazılmıştı.

Ergenlikte kızlar kendi içlerine kapanıp bedenlerinde oluşan mucizevi değişimler üzerine düşünmeye başlar.

Ne zaman regl olsam, tüm acıya ve rahatsızlığa rağmen, sanki tatlı bir sır taşıyormuşum gibi hissediyorum.

HER ŞEY YOLUNDA MI?

NIYE GÜLÜYOR-
SUN ANNE?

HER ŞEY ÇOK GÜZEL,
SAĞ OLUN

Ama böyle duyguları daha önceden de hissetmiştim... Özellikle bir tanesini iyi hatırlıyorum, Jacques'larda kaldığım geceydi.

İMM... JACQUE... BİRBİRİMİZE
GÖĞÜSLERİMİZİ GÖSTERSEK Mİ?

NEDEN?

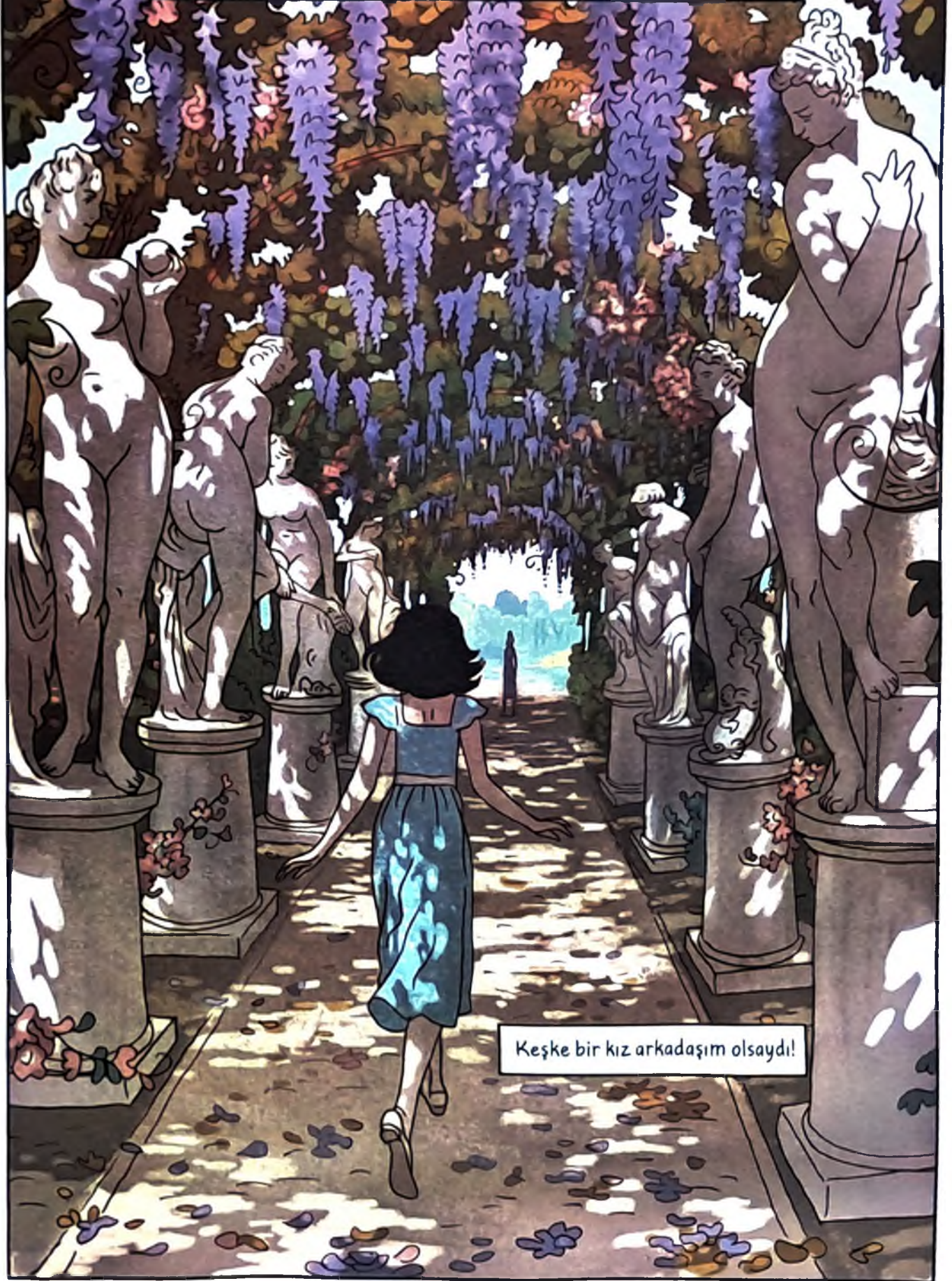
ARKADAŞLIĞIMIZIN
GÖSTERGESİ
OLARAK

KESİNLİKLE
OLMAZI

Onu öpmeyi nasıl istediğimi bir bilseydi...

İtiraf etmeliyim ki, ne zaman çıplak bir kadın bedeni görsem zevkten mest oluyorum.

Keşke bir kız arkadaşım olsaydı!

Sevgili Kitty, Biriyle konuşma arzum dayanılmaz bir hal aldı.

Ona şöyle demek isterdim: Nasıl olur da bugüne dek gözlerinin bu kadar güzel ve derin olduğunu fark etmedim? Nasıl olur da ne kadar nazik ve duyarlı olduğunu göremedim?

Onun yerine şöyle dedim:

YAKIN ZAMANDA KIZARAN
İNSANLAR ÜSTÜNE BİR YAZI
OKUDUM..

IMMM...

VE...
IMMM...

...ŞEY... IMMM... YAZAR,
ERKEKLERİN ERGENLİKLERİ VE
ONUNLA İLGİLİ ŞEYLER
HAKKINDA DÜŞÜNÜNCÜ
KIZARMAYA BAŞLADIKLARINI
SÖYLÜYOR...

NEYSE Kİ KIZLAR HIÇ
KIZARMIYOR

O gece rüyamda Peter'la
beraber yapbozdaki resmin
önünde, ünlü bir müzede
olduğumuzu gördüm.

Sonra bana döndü ve...

SENİ NE ÇOK ÖZLEDİM,
BENİM KÜÇÜK ANNE'M...

Ama bu Peter van Daan
değildi...
Eski aşkım Petel'di, bana
gerçek aşkın ne olduğunu
hatırlatmaya gelmiş...

Sevgili Kitty, rüyamda Petel'i gördükten sonra kafam karmakarışık bir halde kalktı.

Babam aklımdan geçenleri bir bilseydi.

Sonra Petel'la ikimizi ağlarken hayal ettim...

...ve beklenen oldu!

Kitty, kendimi aptal gibi hissediyorum. Sana hayatımın aşkını henüz anlatmadığımı unutmuşum.

Küçükken, Sally Kimmel'i beğenirdim.

Tatlı, tombul, eğlenceli bir çocuktur.

Ta ki bir gün...

Ben ve Appy, ayrılmaz olmuştuk.

Ama sonra adeta bir film artistine benzemeye başladı...

Tanrıya şükür, Petel imdadıma yetişti.

Uzun süre Petel'in bir tanesiydim.

BEN TATİLE GIDIYORUM CANIM. BEKLE BENİ!

Geri geldiğinde koca adam olmuştu, bense hâlâ çocuktum.

Gönül yaralarının iyileşmesi vakit alıyor.

Ama küçük bir savaş bu süreci hızlandırdı...

Gönlüm yeni bir Peter sayesinde eski haline döndü.

Sevgili Kitty, Buraya gelmeden önce, evde olsun okulda olsun, cinsellikten konuşulduğunda bu hep üstü kapalı veya iğrenç bir şeymişçesine yapılırdı.

Bu yüzden üçümüz patates soyarken konu Moffie'nin cinsiyetine geldiğinde epey şaşırdım.

Margot hiç orali olmadı veya belki de utanmıştı, bu yüzden Moffie'nin cinsel organına bakmaya tavan arasına Peter'la beraber ben gittim.

Ancak akşam yemeğinde farkına vardım: Evet, bu gerçekten yaşandı! Peter'la inanması zor bir konuşma yapmıştık. Bunu bir kızla asla böyle normal bir şekilde konuşamazdım. Öte yandan annemin beni oğlanlara karşı uyarırken kastettiğinin bu olmadığına da eminim.

Ne olursa olsun, günün geri kalanı pek kendimde değildim. Şimdi düşününce, konuşmamız çok sıradışı geliyor. Ama en azından bir şeyi öğrendim: Bu tür şeyleri dalgaya vurmadan doğalca konuşabileceğim gençler de varmış, hem de karşı cinsten.

Bu aralar Arka Ev'de hayat iyice zorlaştı. Ama yine de sinema ve film yıldızlarına olan tutkumu bir kenara bırakmadım.

AL BAKALIM ANNE. İNAN
SANA BUGÜNLERDE BUNLARI
BULMAK ÇOK ÇOK ZOR...

Tüm film eleştirilerini okuyorum, belli başlı filmlerin tamamının senaryosunu ve tabii tüm oyuncularını ezbere biliyorum. En sevdiğim aktrislerden esinlenerek yeni saç modelleri yapmaya bayılıyorum.

Bette Davis

Joan Fontaine

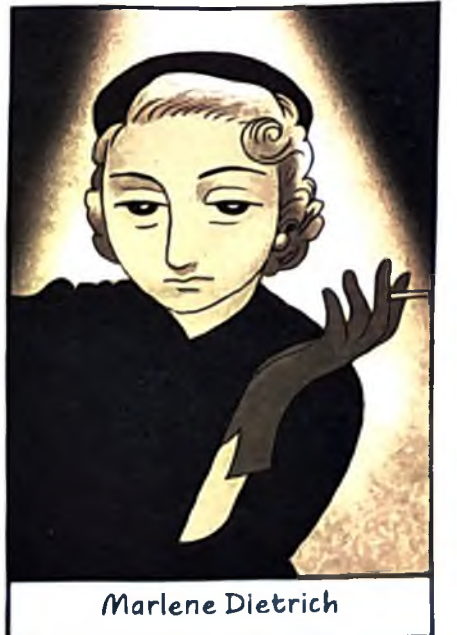
Carole Lombard

Katherine Hepburn

Ingrid Bergman

Marlene Dietrich

Sana gelince sevgili Kitty, acaba kendini hiç inek gibi hissettiğin oluyor mu diye merak ediyorum; ne de olsa benim bayat hikâyelerimi tekrar tekrar çiğnemek zorunda kalıyorsun. Eminim bu senin için dayanılmazdır. Yetişkinlerin aynı hikâyeyi defalarca tekrar etmek gibi bir özelliği var, öyle ki artık sekizimizden herhangi biri ne zaman ağzını açsa, kalan yedi kişi hikâyeyi onun yerine bitirebilir.

Tüm gazeteler çıkarma haberleriyle dolu ve herkes deliye dönmüş durumda. İngilizlerin Hollanda'ya çıkmasını engellemek için Almanların her yolu deneyeceğini, hatta tüm ülkeyi sular altında bırakacaklarını bile söylüyorlar. Hollanda'nın su basması muhtemel yerlerini gösteren haritalar yayınlandı. Bizim mahalle kesin su altında kalıyor. Yüzmemiz gerekecek...

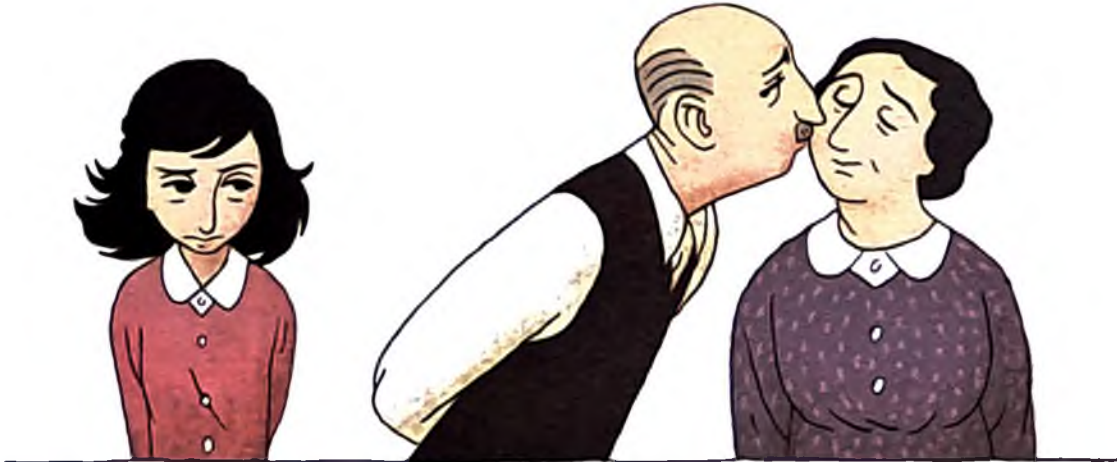

Sevgili Kitty,

Bu aralar bol bol düşündüğüm bir süreçten geçtiğim ve zihnimi akla gelebilecek her tür konuya açtığım için, düşüncelerim ister istemez babamla annemin evliliğine geldi. Bu, bana hep ideal bir izdivaç gibi sunulmuştu. En ufak bir kavga yok, asık suratlar yok, mükemmel bir uyum, vs. vs.

Babamın geçmişi hakkında birkaç şey biliyorum, bilmediklerimi de kafamdan tamamladım; bana öyle geliyor ki babam annemle uygun bir eş olacağını düşündüğü için evlendi. İtiraf etmem gerekirse bu rolü, en azından bildiğim kadarıyla, hiç şikâyet etmeden ve kıskançlık yapmadan benimsediği için annemi takdir ediyorum. Seven bir kadın için kocasının kalbinde asla ilk sırayı alamayacağını bilmek elbet kolay değildir, ve annem bunun farkındaydı. Babam annemin bu haline eminim ki hayrandı ve onun harika bir kişiliği olduğunu düşünüyordu. Niye onunla evlenmeyecekti ki? İdealleri tuzla buz olmuş ve gençliği geçip gitmişti zaten. Peki evlilikleri bugün ne hale geldi?

Ne kavga ne de görüş ayrılıkları olsa da pek ideal bir izdivaç sayılmaz. Babam anneme saygı duyuyor ve onu seviyor, ama benim evlilik için hayal ettiğim türden bir aşk değil bu. Babam annemi olduğu gibi kabul ediyor, bazen canını sıkırsa da, olabildiğince ağzını açmıyor, çünkü annemin yapmaktan zorunda kaldığı fedakârlıkların farkında.

İş olsun, diğer meseleler ve insanlar olsun, hiçbir konuda babam onun fikrini pek sormaz. Ona her şeyi anlatmaz çünkü onun fazlasıyla duygusal, fazlasıyla eleştirel ve genellikle fazlasıyla önyargılı olduğunu bilir. Babam ona âşık değil, onu aynı bizi öptüğümüz gibi öpüyor. Onu asla örnek göstermez, çünkü bunu yapması mümkün değil. Ona muzip veya alaycı bir şekilde bakıyor ama asla aşkla değil. Yaptığı büyük fedakârlık, annemin daha sert ve etrafındakilere karşı geçimsiz olmasına yol açmış olabilir, ama bu tutumun onu sevginin yolundan iyice uzaklaştıracak, çevresindekilerde daha da çok memnuniyetsizlik yaratacağı kesin ve babam er geç fark edecek ki, dışarıdan onun tüm sevgisine muhtaç değilmiş gibi gözükse de, yavaş ama emin bir şekilde annemin içi parçalanıyor. Babamı herkesten çok seviyor ve bu türden bir aşkın karşılıksız kaldığını görmek çok üzücü.

Yani anneme karşı daha mı çok anlayış göstermeliyim? Ona yardım etmeli miyim? Ya babama? Yapamam, hep başka bir annem olmasını hayal ediyorum. Yapamam işte. Nasıl yapabilirim ki? Bana kendisi hakkında hiçbir şey anlatmadı, ben de hiç sormadım. Birbirimizin aklından geçenler hakkında ne biliyoruz ki? O soğuk gözlere içtenlikle bakmam mümkün değil. Asla! Anlayışlı bir annenin sahip olması gereken tek bir özelliğe bile sahip olsaydı, nezaket veya samimiyet veya sabır ya da herhangi bir şey, o zaman ona yaklaşmak için sürekli çabalardım. Ama bu taş kalpli insanı sevmek, bu alaycı yarattığı sevmek günden güne daha da imkânsız oluyor!

Sevgiler, Anne

Sevgili Kitty, Pazar sabahı Peter'in bana bakıp durduğunu fark ettim (sana karşı dürüst olacağım, bu çok hoşuma gitti). Öyle her zamanki gibi değil, manalı manalı bakıyordu.

KÜÇÜKKEN NE ZAMAN BİRİNE SİNİRLENSEM...

...ONU DÖVERDİM.

ARTIK KİMSEYİ DÖVEMEM, BİR ŞEY SOYLEMEYE DE CESARET EDEMİYORUM. KEŞKE ESKİ ALIŞKANLIĞIMI SÜRDÜREBİLSEYDİM.

Bu sabah, her sabah yaptığım gibi kalkar kalmaz Peter'in tavan arasına gittim.

Sessizce her zamanki yerime oturdum.

Peter de gelip yanıma oturdu.

Tek bir kelime etmemize gerek yoktu, her şey mükemmeldi: sadece biz ve doğa.

Sanki dünya durmuştu.

NOT: Düşünceler, Peter'a.

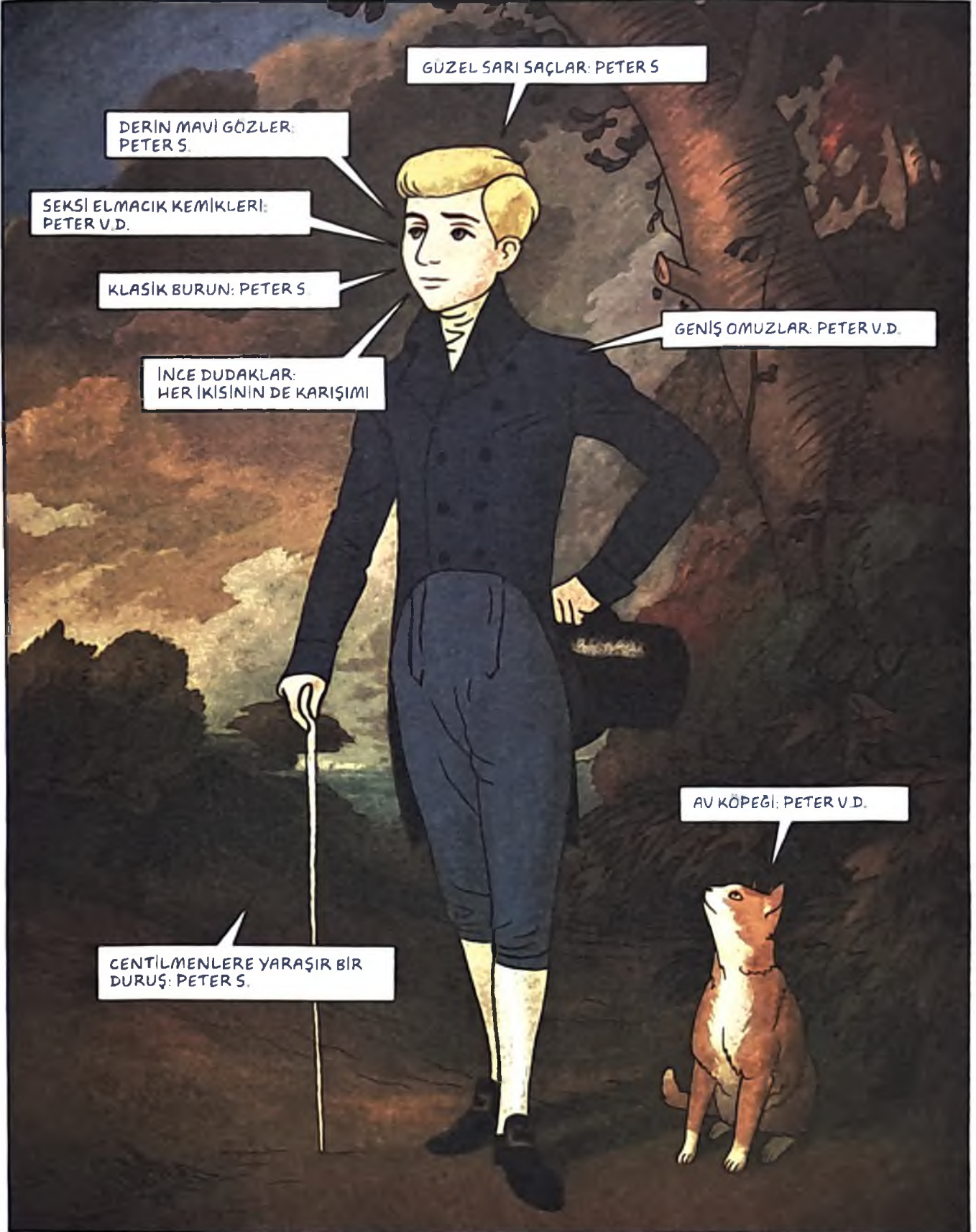
Burada çok, öylesine çok şeyden ve o kadar uzun bir süredir mahrumuz ki. Senin kadar ben de özlem duyuyorum. Dışarıdaki şeylerden bahsettiğimi sanma, çünkü bu konuda bir eksikimiz yok. İçimizdeki şeylerden bahsediyorum. Senin gibi ben de özgürlüğü ve temiz havayı özleyorum. Ama bunların kaybının karşılığını fazlasıyla aldığımıza inanıyorum. İç dünyamızda yani. Bu sabah, pencerenin önünde oturmuş dışarıya, Tanrı'ya ve doğaya dalıp gitmişken mutluydum, sadece bildiğin mutlu. Peter, insanlar içlerinde bu türden bir mutluluk; doğadan, sağlıktan ve diğer tüm şeylerden kaynaklanan bir mutluluk hissettikleri sürece, her zaman mutlu olabilirler.

Zenginlikler, şan, şöhrat hepsi geçicidir. Ancak kalbindeki mutluluk kimi zaman sönükleşse de, yaşadığın sürece her zaman seni mutlu kılmak üzere orada olacak. Ne zaman kendini yalnız veya mutsuz hissetsen güneşli bir günde tavan arasına çıkıp dışarı bakmanı tavsiye ederim. Evlere ve çatılara değil, gökyüzüne. Gökyüzüne korkusuzca bakabildiğin sürece kendi içindeki saflığı göreceksin ve mutluluğu tekrar yakalayacaksın.

Sevgili Kitty,
Gece gündüz bitmeyen bir kâbusta gibiyim. Onu neredeyse günün her saati görmeme rağmen onunla olamıyorum, diğerlerinin fark etmesine izin veremem, kalbim sızlarken neşeliymişim gibi davranmam gerek. Bunlar yetmezmiş gibi bir de Peter Schiff ve Peter van Daan, tek bir Peter'da bir araya geldi. İyl, nazik ve özlemini çektiğim biri. Duygusalım farkındayım. Ümitsiz ve mantıksızım, bunun da farkındayım.
Ah, bana yardım et!

Sevgiler, Anne M. Frank

7 Mart Salı, 1944

Sevgili Kitty, bugün dönüp eski hayatıma baktığımda her şey bana çok gerçekdişi geliyor.

O rüya gibi hayatı yaşayan Anne Frank, bu duvarların arasında olgunlaştıktan tamamen farklı biriydi.

Nereye gitsem beni takip eden beş hayranım vardı.

En büyük hayranlarım da öğretmenlerimdi.

Bunca beğeni eninde sonunda kibirli olmama yol açmış olmasın? Acaba o zamanlar okulda benim hakkımda aslında neler düşünüyorlardı?

Her şeye rağmen 1942'de tam anlamıyla mutlu değildim; sık sık bir başıma bırakılmışım gibi hissederdim, ama tüm gün yapacak bir şeylerim olduğundan bunun üstüne düşünmezdim. Olabildiğince eğlenmeye bakar, içimdeki boşluğu bilinçli veya bilinçsiz olarak şakalarla doldurmaya çalışırdım. Arka Ev'e geldikten sonra, övgülerin yokluğuna alışmam bir yılımı aldı. Bugün, yalnızca iki yıl geçmesine rağmen, o Anne Frank'a bakınca, hayatımın o döneminin bir daha geri gelmemek üzere kapandığını fark ediyorum; kaygısız, tasasız okul günlerim artık geride kaldı. Onları özlemiyorum bile. Bunları aştım. Lay lay lom zamanı sona erdi, artık bir yanım hep ciddiyetini koruyacak.

Yapmacık ve neşeli dış görünüşümün altındaki iç mutluluğu da keşfettim. Artık yalnızca Peter için yaşıyorum çünkü bundan böyle ne olacağım büyük oranda ona bağlı! Geceleri, dualarımı okuduktan sonra yatakta uzanmışken içim neşeyle doluyor. Saklanmamızı, Peter'in aşkını (henüz çok yeni ve kırılgan, ikimizin de sesli dile getiremediği bir aşk), geleceği, mutluluğu, dünyanın ne kadar harika olduğunu, doğayı ve her şeyin muazzam güzelliğini, tüm güzel şeyleri düşünüyorum. Bu gibi anlarda tüm o çektiğimizi aklıma bile getirmiyorum, onun yerine hâlâ var olan güzellikleri hayal ediyorum.

Melankoliyle baş etmek için annemin yöntemi.

Melankoliyle baş etmek için benim yöntemim.

İşte annemle aramdaki farkın asıl sebebi de bu. Onun melankoliye karşı önerisi: "Dünyada çekilen onca acıyı düşün ve bunlar senin başına gelmediği için şükret." Benim önerimse: "Dışarı çık; kırlara git, güneşin ve doğanın sunduklarının tadını çıkar. Dışarı çık ve içindeki mutluluğu tekrar bulmaya çalış; içindeki ve etrafındaki tüm o güzellikleri düşün ve mutlu ol." Annemin öğüdünün doğru olduğunu sanmıyorum, çünkü ya sen de çekilen acılara ortak olursan? İşte o zaman her şey biterdi. Bence tam tersine, en büyük talihsizlikte bile güzellik kaybolmaz. Eğer onu ararsan, gitgide daha büyük bir mutluluğu keşfeder ve tekrardan dengeni sağlarsın. Mutlu bir insan başkalarını da mutlu eder; cesaretini ve inancını yitirmeyen insan asla sefalet içinde ölmez!

Sevgiler, Anne M. Frank

İki gece önce rüyamda burada, salonda buz pateni yaptığımı gördüm. Apollo buz pateni pistindeki o genç çocuk ve çirpi bacaklı kız kardeşi de vardı.

Ona yaklaşıncı, aslında düşündüğüm kişi olmadığını fark ediverdim.

Sonra bir bakmışım, tavan arasındayız, ateşli bir şekilde öpüşüyoruz.

Fakat Peter'in yanakları hiç beklediğim gibi değildi; daha çok babamın yanakları gibiydi, yani tıraş olmaya başlamış bir erkeğinkiler gibi.

Ter içinde uyandığımda, Peter'in gerçekte böyle bir laf etmemiş olmadığını anlayıp rahatladım.

Bize yemek karnesi sağlayanlar tutuklandı, üstelik karaborsacıımız Bay M. de Almanların karaborsaya düzenlediği baskında ele geçirildi.

Yiyecekler berbat oldu. Mutfağı çürük erik, bozuk yumurta ve turşu suyu karışımı bir koku sardı.

Patatesler hastalık kaptı, sanırım kanser, acil müdahale gerekiyor.

Pek Yakında: Açlık

Sevgili Kitty,

Son zamanlarda, mutluluğuma gölge düştü; bir süredir Margot'un Peter'dan hoşlandığını seziyorum.

Onu ne kadar sevdiğini bilmesem de bu durum hiç hoş değil. Şimdi ne zaman Peter'ı görmeye gitsem istemeden Margot'u incitiyorum. İşin garibi hiçbir şey belli etmiyor. Onun yerinde ben olsam kıskançlıktan çatlardım fakat Margot'un tek söylediği ona acımamam gerektiği. Ona, "Böyle dışarıda kalman bence çok kötü" dedim, "Ben buna alışkınım" diye cevap verdi acı acı.

Fakat sonra Margot'un ne kadar iyi kalpli olduğunun delili geldi. Bu mektubu onunla konuştuktan birkaç saat sonra aldım:

Anne, dün size kıskanmadığımı söylerken ancak %50 dürüsttüm. Aslında durum şu: Ne seni ne de Peter'ı kıskanıyorum.

Sadece, duygu ve düşüncelerimi paylaşabileceğim birini bulamadığım için üzgünüm ve öyle görünüyor ki yakın gelecekte de bulamayacağım. Bununla birlikte, ikinizin de birbirinize karşılıklı olarak güvenebilmesini tüm kalbimle dilerim. Zaten burada başkaları için sıradan olan onca şeyden mahrum kalıyorsun.

Öte yandan, zaten Peter'la çok ileri gidemeyeceğimden eminim, çünkü biriyle düşüncelerimi paylaşmadan önce onu kendime çok yakın hissetmem gerektiğine inanıyorum. Fazla konuşmama gerek kalmadan beni tamamen anladığı duygusuna sahip olmalıyım. Bunun için de bu kişinin zekâ bakımından benden daha üstün biri olması gerek, Peter'ın öyle olmadığı malum. Ama senin kendini Peter'a yakın hissetmeni anlayabiliyorum.

Yani, benim hakkım olan bir şeyi aldığını düşünerek kendini suçlayan yersiz, gerçeğin bununla alakası yok. Senle Peter'ın arkadaşlık etmekten kazanacağınız çok şey var.

Benim cevabım:

Sevgili Margot,

Mektubun son derece nazikti, fakat ben bu durum hakkında hâlâ daha kendimi tamamen rahat hissetmiyorum, ve hiçbir zaman da hissedeceğimi düşünmüyorum.

Şu an için, Peter'la aramızda bahsettiğin türden derin bir güven yok. Ancak, alacakaranlıkta açık bir pencerenin yanındayken parlak güneşin altında olduğundan daha rahat konuşabiliyor insan. Aynı şekilde, hislerini fısıldamak da onları haykırarak söylemekten daha kolay. Sanırım Peter'a karşı bir abla şefkati duymaya başladığın için ona yardım etmek istiyorsun, tıpkı benim yardım etmeye çalıştığım gibi.

Belki bir gün bunu başarabilirsin, her ne kadar bu bizim bildiğimiz anlamda bir güven sayılmasa da. Çünkü bana göre güven iki taraflıdır. Hâlâ konuşmak istediğin bir şey varsa lütfen yaz, çünkü benim için söylemek istediklerimi kâğıda dökmek yüz yüze anlatmaktan daha kolay.

Seni ne kadar takdir ettiğimi biliyorsun, tek dileğim bir gün babam ve sendeki iyiliğin biraz olsun bana da geçmesi, çünkü bu bakımdan ikiniz çok benzersiniz.

Sevgiler, Anne

Margot'un cevabı şöyle oldu:

Sevgili Anne,

Dünkü mektubundan sonra ne zaman Peter'ın yanına çalışmaya veya konuşmaya gitsen vicdanının seni rahatsız ettiğine dair tatsız bir hisse kapıldım; buna gerçekten hiç gerek yok. Kalbimde karşılıklı güveni hak edecek biri için yer olsa da bu yeri Peter'a vermem mümkün değil.

Bununla birlikte, senin de yazdığın gibi, Peter'ı bir tür kardeş gibi görüyorum... küçük bir kardeş; aramızda bir duygu alışverişi oldu ama bunun ileride bir abla-kardeş ilişkisine dönüşüp dönüşmeyeceğini bilmiyorum, yine de henüz o aşamaya gelmediğimiz kesin.

Dolayısıyla bana acımana hiç gerek yok.

Yeni bulduğun bu arkadaşlığın keyfini olabildiğince çıkarmaya bak.

Sevgiler,
Margot

Dün yakınlarda bir uçak düştü. Mürettebat zamanında paraşütle atlayabildi. Uçak okulun tam üstüne çakıldı. Küçük bir yangın çıktı ve birkaç kişi öldü. Uçaktakiler paraşütle inerken Almanlar onları kurşun yağmuruna tuttu. Bu alçakça eylemi gören Amsterdamlılar öfkeden kurdurdular. Bizim de, yani biz hanımların da, korkudan tüylerimiz diken diken oldu. Ayy, silah sesinden nefret ediyorum.

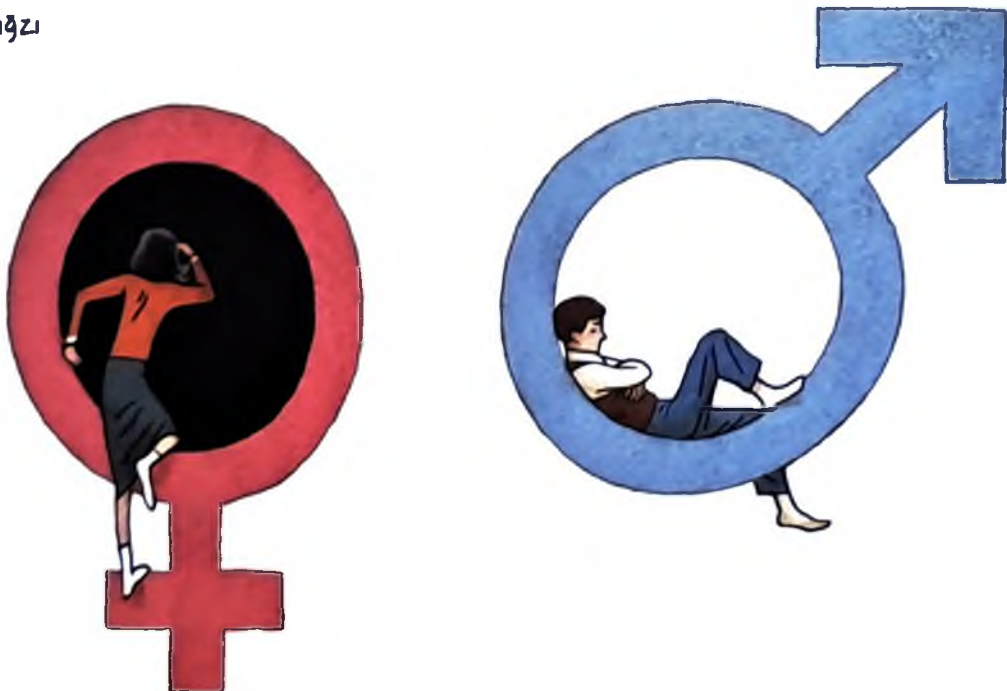
Peter'a kızların aşağı kısımlarının nasıl göründüğünü bilip bilmediğini sormak isterdim. Erkekler kızlar kadar karışık değil. Çıplak erkek resimleri veya fotoğraflarında erkeklerin neye benzediğini kolayca görebiliyorsun, ama kadınlar için çok daha farklı. Kadınlarda cinsel organ, artık adına her ne deniyorsa, bacaklarının arasında gizli. Peter muhtemelen bir kızı yakından görmemiştir. Doğrusu ben de görmedim. Erkeklerde çok daha kolay. Bir kızın orasını nasıl tarif edebilirsin ki? Peter'ın dediklerinden bu konuda net bir fikri olmadığını söyleyebilirim. "Muttermund"* falan diyordu ama o içeride, görünmeyecek bir yerde. Biz kadınlarda her şey yerli yerinde. Dışarıdan görünmediğinden, on bir ya da on iki yaşına gelene kadar içeride bir çift dudak daha olduğunu fark etmemiştim. Daha da komiği, şişin klitoristen geldiğini sanıyordum. Bir keresinde anneme bu küçük çıkıntı nedir diye sormuştum, o da bilmiyordum demişti. İstedi mi gerçekten salağa yatmasını biliyor!

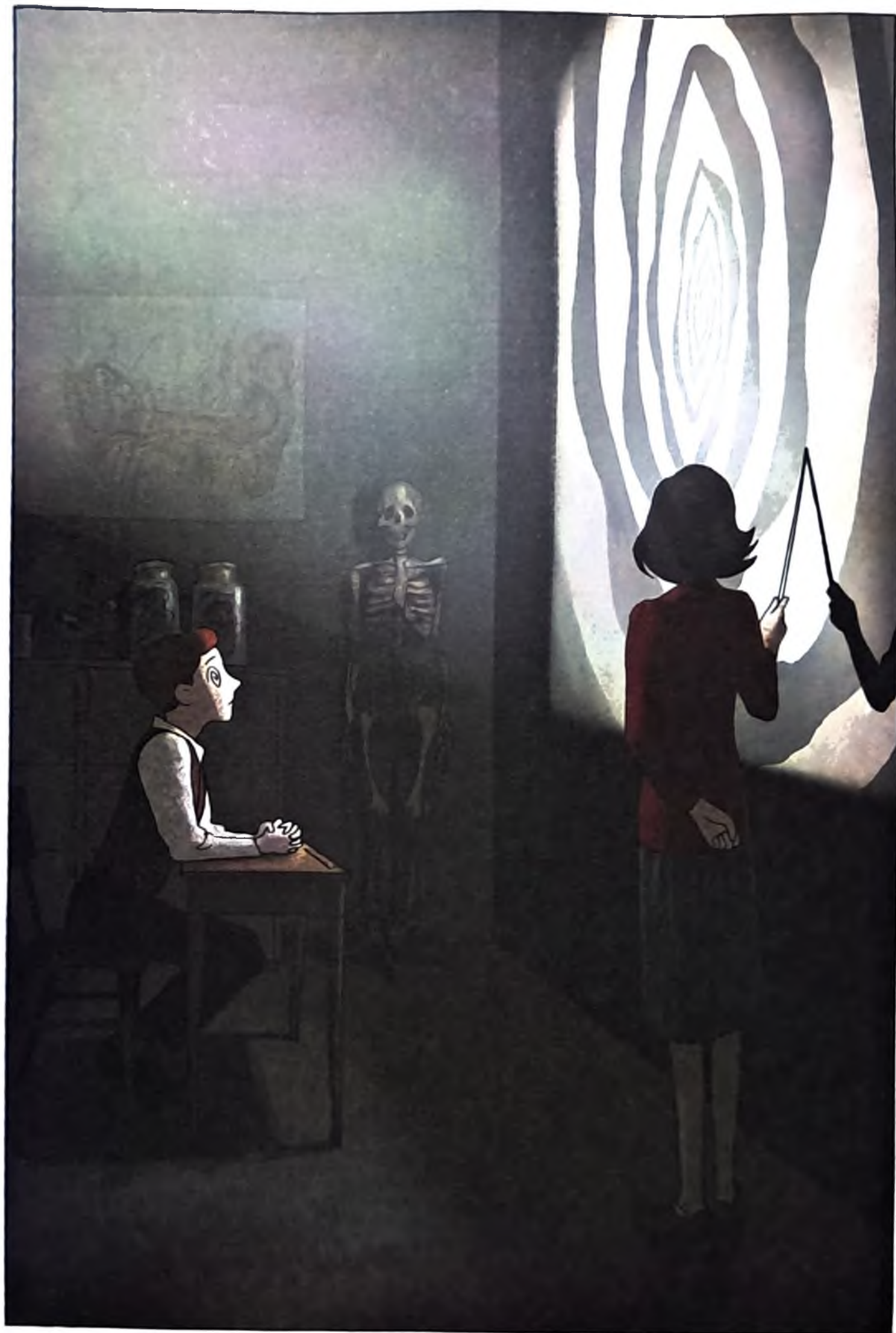
Neyse konumuza dönelim. Elde somut bir örnek olmadan bunu nasıl tarif edebilirsin ki? Yine de deneyeyim mi? Hadi bakalım!

Ayaktayken önden görünen tek şey kıllar. Bacaklarının arasında iki tane yumuşak, yastık gibi şey var, onlar da kılla kaplı, ayaktayken birbirine yapışıyorlar bu yüzden içini göremiyorsun. Oturunca ise ayrılıyorlar, içleri de kıpkırmızı ve etli etli. Üst kısmında, dış dudakların arasında, iyice bakınca su toplamış gibi görünen bir deri parçası var. İşte bu klitoris. Sonra iç dudaklar geliyor, onlar da birbirine yapışık haliyle kırıksıklığa benziyor. Açılınca, içinde küçük bir et çıkıntısı görebiliyorsun, başparmağımın ucu kadar falan. Üst kısmında birkaç küçük delik var, şiş buradan çıkıyor. Alt kısmı sadece deri gibi görünse de vajina da burada. Bulması çok zor çünkü ağzını kat kat deri kapatıyor. Delik o kadar küçük ki erkeklerin buraya nasıl girebildiğini hayal edemiyorum, hele bebek nasıl çıkar hiç aklım almıyor. İçine işaretparmağını sokmaya çalışmak bile hiç kolay değil. İşte hepsi bu, buna rağmen oynadığı rol çok önemli!

Sevgiler, Anne M. Frank

*Rahim ağzı

Hiç anlamıyorum: Neden yaşlılar yine işimize burnunu sokuyor? Bizi bir araya getiren şey hakkında en ufak bir fikirleri yok! Neyse ki duygularımı saklamaya alışkınım, dolayısıyla onun için nasıl delirdiğimi belli etmemeyi başarıyorum.

Kafasını koluna dayayıp gözlerini kapadığında hâlâ bir çocuk gibi.

Moffie'yle oynarken sevgi dolu.

Tavan arasına patates taşırken çok güçlü.

Çatışmaları pencereden izlediğinde...

...veya depoda hırsız var mı diye bakarken çok cesur.

Ve tuhaflik, sakarlık falan yaptığında aşırı sevimli oluyor.

En önemlisi, bana güzel olduğumu söyleyen pek kimse olmamıştı. Düne kadar:

YALNIZCA BENİM İÇİN GÜLSEN OLMAZ MI?

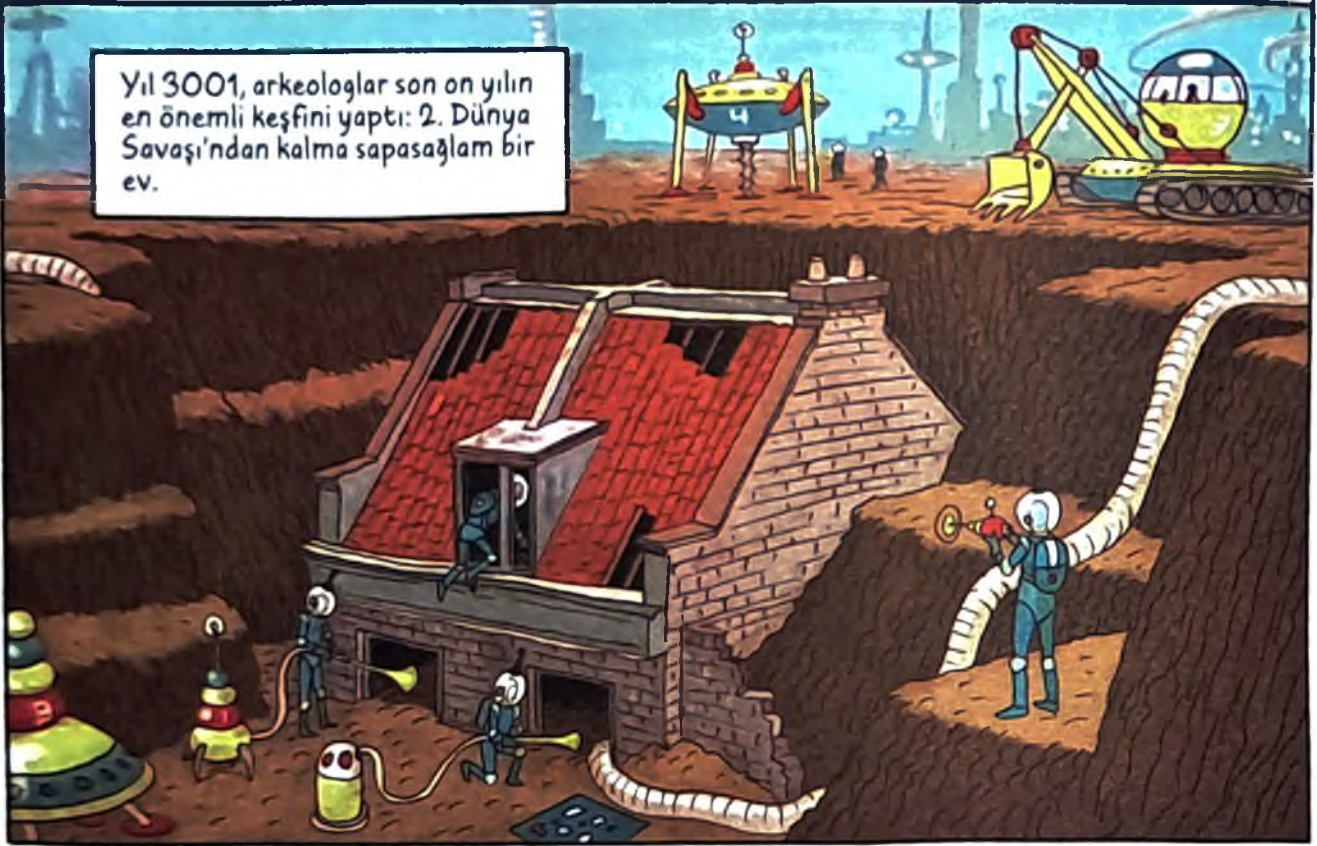
NEDEN HEP GÜL MEMİ İSTİYORSUN?

YANAKLARINDAKİ İKİ GÜZEL GAMZEYİ GÖRMEK İÇİN.

ONLAR DOĞUŞTAN. GÜZEL OLAN TEK YANIM.

Sevgili Kitty, Londra'dan yayın yapan Hollanda radyosuna konuşan Bakan Bolkestein, savaş hakkındaki mektup ve hatıra defterlerinden oluşan bir koleksiyon yapılacağını söyledi. Haliyle herkes benim günlüğüme atladı. Bir düşünsene, Arka Ev hakkında bir kitap yayınlasam ne ilginç olurdu.

Hava akınları sırasında korkudan kaçan kadınları öğrenecekler.

350 İngiliz uçağı, günde 550 ton bomba atarken binaların nasıl temelinden sarsıldığını öğrenecekler.

Burada bu kadar kısa süre içinde patlak veren salgın hastalık sayısına inanamayacaklar.

Tek bir patatesin fiyatını duyunca şok olacaklar.

İlk yardım yaparken bisikletleri çalındığından doktorlar hastalarına ulaşamıyor.
8 yaşındaki çocuklar bile hırsızlık yapıyor.

Her köşe başında çalıntı eşyalar satılığa çıkarılmış.

Karneyle verilen bir haftalık yemek 2 gün dayanmıyor.
Herkes aşırı zayıf.

Ayakkabıcılar artık kral oldu:
Bir taban tamirinin ücreti 2 gram som altın.

Bir yandan yemekler gitgide kötüleşirken diğer yandan alınan önlemlerin de gitgide sertleşmesinin tek olumlu yanı, yetkililere karşı sabotaj eylemlerinin gündelik bir hal alması.

3 Nisan 1944 Pazartesi

Çok sevgili Kitty,

Bir değişiklik yapıp yiyecek durumumuzu sana tüm ayrıntılarıyla yazacağım, çünkü bu konu sadece Arka Ev'de değil, tüm Hollanda, tüm Avrupa ve hatta ötesinde gayet önemli ve ciddi bir sorun haline geldi. Burada yaşadığımız 21 ay boyunca tek bir yemek veya sebzeyle idare ettiğimiz çeşitli "yemek periyotları" yaşadık.

Aralık: Hindiba

kumlu hindiba

kumsuz hindiba

kızarmış hindiba

hindiba çorbası

Ocak: Ispanak

ispanak sarma

ispanak sandviçi

ispanak maskesi

ispanak diyeti

Şubat: Köfte

köfte tartar

köfteden heykel

köfte krep

kurutulmuş köfte

Mart: Salatalık

salatalık flambe

salatalık koçanı

salatalık dolması

dilim salatalık

Ve artık KFA geldi çattı, yani Kuru Fasulye Ayı. Vücudum, zihnim, ruhum... her yer fasulye oldu. Bir düşün, ya tüm dünya fasulyeyle beslenseydi...

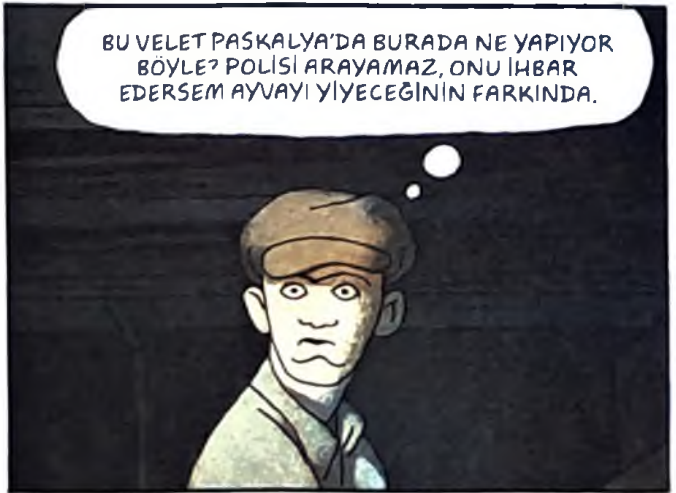
Sevgili Kitty, radyoda verilen Mozart konserini dinleyerek çok güzel bir pazar öğleden sonrası geçirdik. Her şey çok sakindi, ta ki Peter merdivenlerden koşarak gelip depoda hırsızlar olduğunu haber verene kadar!

EYVAHI YANDIKI! BUGÜN PASKALYA PAZARI, HIRSIZLAR BURADA KİMSE OLMAMASI GEREKTİĞİNİ BİLİYOR. ÖLDÜK BİTTİK...

BU VELET PASKALYA'DA BURADA NE YAPIYOR BÖYLE? POLİSİ ARAYAMAZ, ONU İHBAR EDERSEM AYVAYI YIYECEĞİNİN FARKINDA.

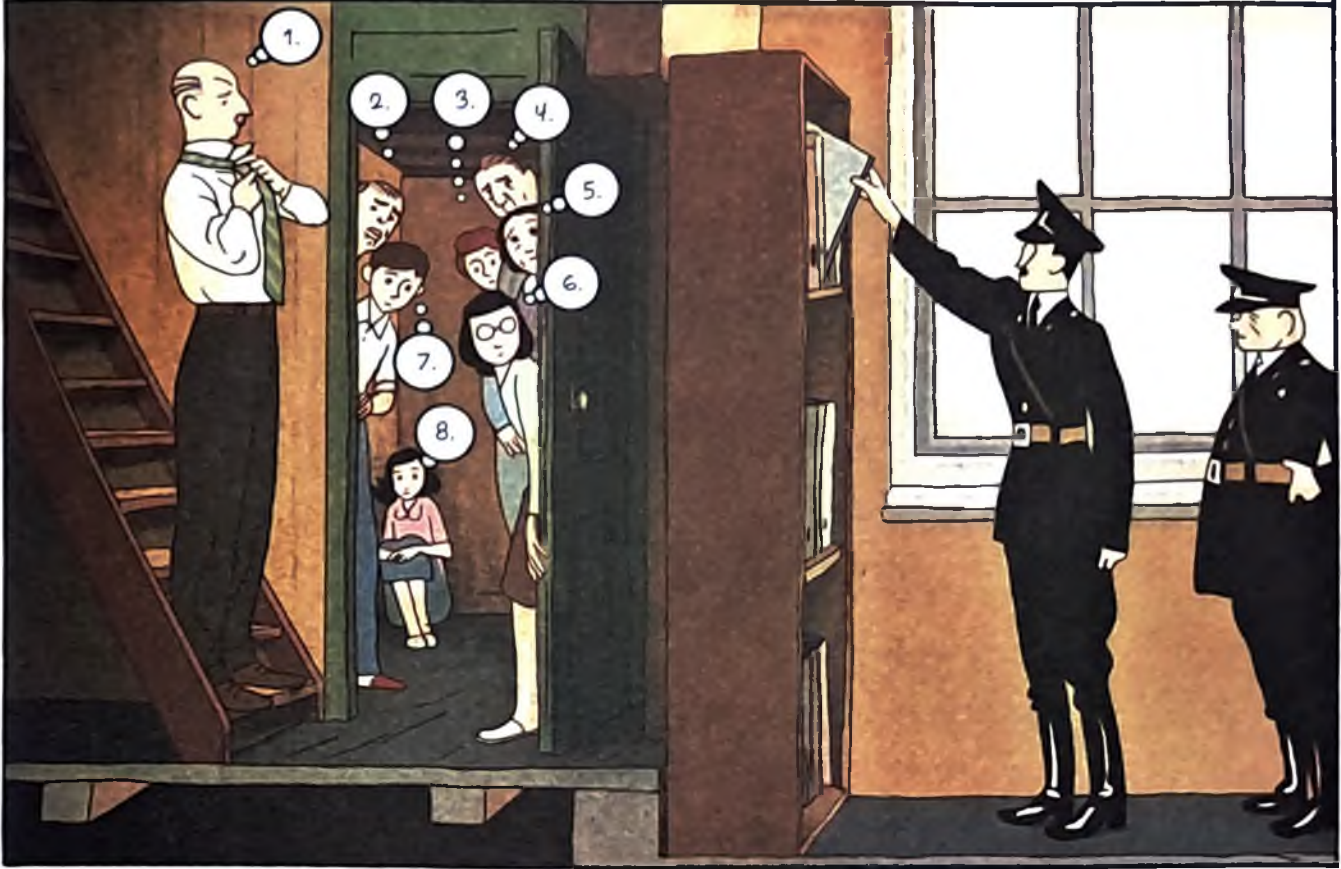
BİRİ BİZİ GÖRDÜ! ONU REHİN Mİ ALMALI, YOKSA ONDAN KURTULMALI MI?

POLİİİİİİS !!

Korktuğumuz gibi polis kısa sürede gelip binayı aramaya başladı. En korkunç an açılır kitaplığın öbür tarafında oldukları zamandı. Kitaplığı salladıklarında tüm nefesler tutulmuş, sekiz yürek güm güm atıyordu. Her birimiz sonumuzun geldiğinden emindik.

Sevgili Kitty, dünün tarihini unutma, çünkü benim için unutulmaz bir gündü. İlk öpücüğünü aldığı gün her kız için çok önemli değil midir zaten? İşte benim için de öyle.

Tam o anda... ben sola o da sağa doğru bakarken, yanlışlıkla yan yana geldik ve oluverdi!

Sevgili Kitty,

Dün başıma olağanüstü bir şey geldi: Şaşırtıcı ama ilk defa bir değil, iki Anne Frank olduğunun farkına vardım. Yine Peter'la beraber divanda oturuyorduk, bir anda her zamanki Anne gidip yerine ikinci Anne geldi. Duygularını dışavuramayan, eğlenceli olmayan bu ikinci Anne, sadece sevmek ve sevilmek istiyor.

Tatlı Anne nadiren ortaya çıkıyor, ama geldi mi de öyle hemen kapı önüne koyulmayı kabul etmiyor. İkinci Anne bir yere gitmiyor!!!

2 Mayıs 1944 Salı - 5 Mayıs 1944 Cuma

Sevgili Kitty, Cumartesi akşamı Peter'a, babama ikimizden bahsedip bahsetmemem konusunda ne düşündüğünü sordum. Bu konuyu biraz tartıştıktan sonra bahsetmem gerektiğini söyledi. Çok sevindim; bu ne kadar anlayışlı ve duyarlı olduğunu gösteriyor.

Ardından yasaklar geldi:

ONUN YANINA ZIRT PIRT ÇIKMA.

ONU BOŞ YERE HEVESLENDİRME.

ERKEKLER HEP AKTİF ROLDEDİR, SINIRLARI BELİRLEMEK KADINLARA DÜŞER.

DİĞER OĞLAN VE KIZLAR DIŞARI ÇIKABİLİRLER...

YA SEN? PEKİ O? SİZ ÇIKAMAZSINIZ, SİZ KAFESTESİNİZ.

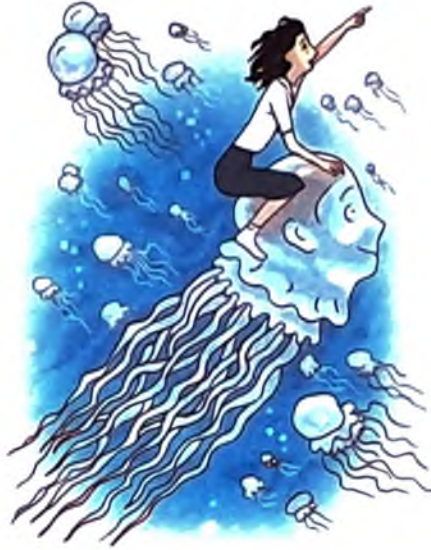

ONU İNCİTEBİLİRSİN ANNE, HEM DE TAHMİN EDEMEYECEĞİN KADAR.

UNUTMA ANNE, PETER'İN
GÜÇLÜ BİR KİŞİLİĞİ YOK.

ONU DOĞRU YÖNDE ETKİLEMEK
ÇOK KOLAY.

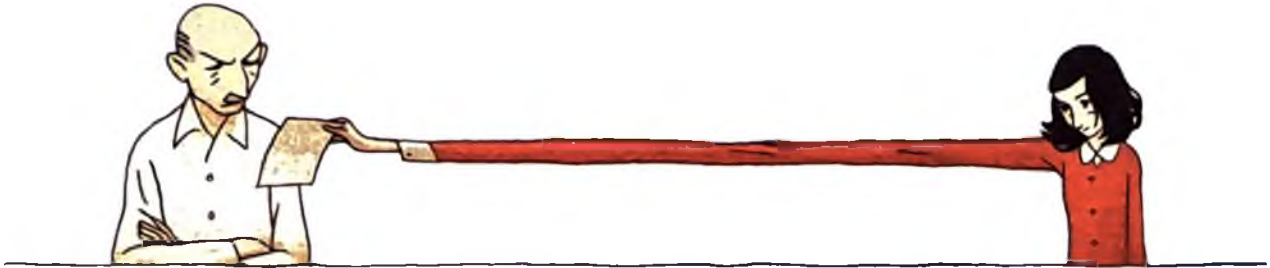

AMA AYNI ZAMANDA KÖTÜ
YONDE DE.

Babam benden hoşnut değil. Pazar günü konuşmamızdan sonra her akşam üst kata çıkmayı keserim sanmıştı. O "sarmaş dolaş" hallere göz yumamazmış. Bu lafa dayanamıyorum. Bunun hakkında konuşmak bile yeterince zordu zaten, bir de üstüne neden kendimi kötü hissetmeme yol açıyor! Bugün onunla iki çift laf edeceğim. Margot bana iyi tavsiyeler verdi. Aşağı yukarı şunları söylemeyi düşünüyorum:

Baba, sanırım benden bir açıklama bekliyorsun, ben de sana bunu vereceğim. Seni hayal kırıklığına uğrattım, benim daha temkinli olmamı bekliyordun, şüphesiz benim on dört yaşındaki biri gibi hareket etmemi istiyordun. Ama işte burada yanılıyorsun!

Buraya geldiğimiz 1942'nin Temmuz ayından ta ki birkaç hafta öncesine dek zor zamanlar geçirdim. Eğer geceleri ne kadar ağladığımı, ne kadar mutsuz ve umutsuz olduğumu, kendimi ne denli yalnız hissettiğimi bilseydin, yukarı neden çıkmak istediğimi anlardın! Artık annemin veya bir başkasının desteğine ihtiyaç duymadığım noktaya eriştim. Ben bağımsız bir bireyim ve yaptıklarım için size hesap vermek zorunda olduğumu düşünmüyorum. Bunları sana arkandan iş çevirdiğimi düşünmeyeyin diye anlatıyorum. Yoksa hesap vermem gereken sadece bir kişi var, o da benim. Ben sıkıntı yaşarken sen dahil herkes gözlerini, kulaklarını kapayıp bana yardım etmek bir yana, fazla ses çıkarmamamı öğütledi. Ses çıkarıyorsam tek sebebi sürekli mutsuz olmamak. Artık bittiğine, mücadelenin kazanıldığını bildiğime göre, hem ruhen hem bedenen bağımsızım, artık kendi yoluma gitmek, bana doğru görünen yolda ilerlemek istiyorum. Beni on dört yaşında biri olarak düşünme, çünkü çektiğim tüm bu sıkıntılar beni olgunlaştırdı; eylemlerimden pişmanlık duymayacağım, nasıl biliyorsam öyle yapacağım!

Sevgiler,

Anne

Sevgili Kitty, Senin de şüphesiz tahmin edebileceğin gibi sık sık umutsuzluğa kapılıp "Savaşın ne anlamı var? Neden insanlar bir arada yaşayamıyorlar ki? Neden tüm bu yıkım?" diyoruz.

Neden İngiltere daha büyük ve daha iyi uçaklarla bombalar üretirken...

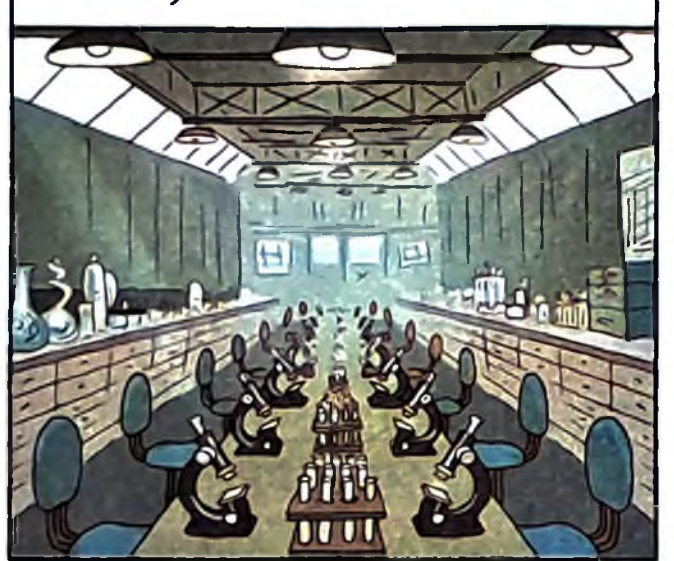
...aynı zamanda yıkılanlar yerine kutu kutu evler inşa ediyor?

Neden her gün savaşa milyonlar harcanıyor da...

...sağlık araştırmaları için tek kuruş bulunamıyor?

Neden insanlar açlıktan ölmek zorunda...

...dünyanın başka yerlerinde yiyecek dağları çürümeye terk edilirken?

İnsanların içinde yıkıcı bir güdü var; hiddet, yok etme ve öldürme güdüsü. Ve istisnasız tüm insanlık bir dönüşüme uğramadığı sürece savaşlar yapılmaya devam edecek ve binbir zahmetle yapılmış, yetiştirilmiş, geliştirilmiş her şey yok olacak, tekrar sıfırdan başlamak üzere!

Sık sık canım sıkılsa da, asla umutsuzluğa kapılmadım. Saklanarak geçen hayatımıza tehlike ve romantizm dolu ilginç bir macera olarak bakıyorum, yaşadığımız her zorluk da hatıra defterime yazılacak eğlenceli bir anı. Diğer kızlardan farklı bir hayat sürmeye karar verdim, ileride sıradan bir ev kadını olmayacağım. Burada yaşadıklarım sıradışı bir hayata iyi bir başlangıç, ve bu yüzden (sadece bu yüzden) en tehlikeli anların bile komik taraflarını bulup gülmeliyim.

8 Mayıs 1944 Pazartesi

Sevgili Kitty, Sana daha önce ailemizden hiç bahsettim mi? Bahsettiğimi sanmıyorum, o yüzden izin ver anlatayım. Babam Frankfurt am Main'da çok zengin bir ailenin çocuğu olarak dünyaya geldi:

Paradan söz açmışken, Miep bize cumartesi gittiği kuzeninin nişanını anlattı. Kuzeninin ailesi çok zengin, damadinkiler daha da zenginmiş. Miep servis edilen yemekleri anlatırken ağzımızın suyu aktı. Bizimse iki kaşık yulaf ezmesinden başka bir şeyimiz yoktu.

Miep on kadeh içki ve üç sigara içmiş, bir de Yeşilaycı geçinir. Eğer Miep bu kadar içtiyse, kim bilir kocası neler götürmüştür?

Ne diyorum, ağzının içine düşmüştük. Etrafında toplanmış, sanki bu leziz yiyecekleri ve zarif insanları ilk defa duyuyormuş gibiydik! Miep bizi partiye yanında götürseydi konuklara börek falan kalmazdı. Eğer orada olsaydık ne varsa cebe indirirdik, mobilyalar dahil. Dünya ne acayip bir yer!

Sevgiler, Anne M. Frank

11 Mayıs 1944 Perşembe

Sevgili Kitty, bu aralar aşırı yoğunum, kulağa garip gelebilir ama dağ gibi işimden kafamı kaldırıp başka şeye zaman bulamıyorum.

Bu hafta: Galileo Galilei'nin hayatından 250 sayfa okudum.

Gelecek hafta: Galileo'nun hayatının ikinci cildi (240 sayfa).

Bu hafta: V. Karl'in biyografisinin ilk cildini bitirdim.

Gelecek hafta: V. Karl'in soy ağacı.

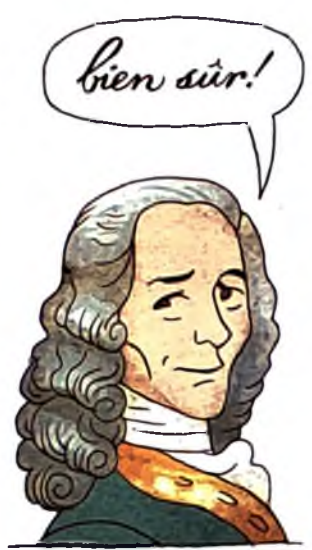
Yedi Yıl Savaşlarını çalıştım.

Gelecek hafta: Dokuz Yıl Savaşları.

50 Yunanca kelime ezberle.

50 Fransızca kelime ezberle.

Benim Yunanlara (Theseus, Ödip, Peleus, Orpheus, İlyason ve Herkül) biraz ilgi göstermem gerekecek.

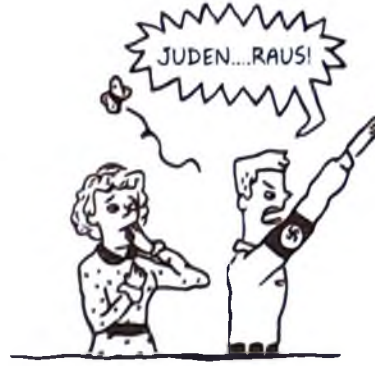

Gelecek hafta, sevgili film yıldızlarım: Kim hangi ödülü ne zaman kazandı.

Neyse başka bir şeye geçelim. Ne zamandır biliyorsun en büyük arzum bir gün gazeteci olmak, ve sonrasında ünlü bir yazar. Bekleyip göreceğiz, bakalım bu hayallerim (ya da saçmalamalarım) gerçekleşecek mi, ama şu ana kadar hiç konu sıkıntısı çekmedim. Ne olursa olsun, savaştan sonra Arka Ev isminde bir kitap yayınlamak istiyorum. Bu sırada kısa hikâyeler yazarak alıştırma yapıyorum. Bir tanesi daha yeni bitti: "Cady'nin Hayatı".

Cady hâlâ sanatoryumda, Hans'ın gidişini atlatmaya çalışıyor.

Sanatoryumdan çıktığında Hans'ın Nazi olduğunu öğrenir.

Cady, Hans'tan tekrar ayrılmak zorunda kalır.

Kendini avutmak için hemşirelik yapmaya başlar.

Yıllar sonra Cady, Hans'a Como Gölü'nde tesadüf eseri rastlar.

Cady, Simon isminde hâlî vakti yerinde bir adamla evlenir. Zamanla onu sever ama Hans'ı sevdiği kadar değil. Hans her zaman aklının bir köşesindedir.

NOT: "Cady" duygusal bir saçmalıktan ibaret değil, babamın yaşam öyküsüne dayanıyor! O da hayatının aşkı kendisini terk ettikten sonra karşısına çıkan ilk kadınla evlenmiş.

Sevgili Kitty, Saat on ikide BBC radyosu duyurdu: "This is D-Day". Gerçekten de "This is the day." Çıkarma başladı!

11.000 uçak mekik dokuyarak cephe gerisine paraşütle asker indirip bombardıman yapıyor. Fransız kıyılarına gece boyunca 5.500 ton bomba atıldı. Cherbourg ve Le Havre arasındaki bölgeye çıkarma gemileri ve botlar durmaksızın geliyor. İngiliz ve Amerikan askerleri sıcak çatışmaya girdiler bile. İçi saman doldurulmuş mankenler şaşırtma amaçlı Alman hatlarının arkasına paraşütle atıldı, yere değdikleri gibi patlıyorlar. Görülmesinler diye yüzleri siyaha boyanmış çok sayıda paraşütçü de iniş yaptı.

Ah, Kitty, çıkarmanın en iyi yanı da dostların yolda olduğu hissi. O korkunç Almanlar bizi öyle uzun süredir bastırıp tehdit etti ki, dostların ve kurtuluşun düşüncesi bile dünyalara bedel! Artık mesele sadece Yahudiler değil, tüm Hollanda ve işgal altındaki tüm Avrupa. Margot diyor ki, belki de Eylül veya Ekim'de okula tekrar gidebilirmişim.

Sevgiler, Anne M. Frank

Sevgili Kitty, İngilizler sonunda kolları sıvayıp işe girişti. İngiliz işgaline karşı olduklarını söyleyip duranlar ne kadar haksızlık ettiklerinin farkında değil. Dedikleri şu kapıya çıkıyor: Hollanda ve diğer işgal altındaki ülkeleri kurtarmak için İngiltere mücadeleye edip savaşmalı, evlatlarını feda etmeli. Sonra da Hollanda'dan çekip gitmeli, işgal edilmiş tüm ülkelere en derin özürlerini sunmalı, Doğu Hint Adalarını asıl sahibi Hollanda'ya geri verip zayıflamış ve yoksullaşmış bir halde İngiltere'ye dönmeli. Böyle şeyler düşünebilmek için aptalın teki olmak gerek.

Almanlardan nefret etmesine rağmen hâlâ daha İngilizleri hor gören, İngiltere'yle ve onun yaşlı başlı lordlardan oluşan hükümetiyle dalga geçip onlara korkaklar diyenleri şöyle iyice bir sarsıp kendine getirmek gerek, tıpkı bir yastığı silkeler gibi. Belki böylece o pelteye dönmüş beyinleri biraz olsun kendine gelir!

Sık sık kafamı kurcalayan sorulardan biri de kadınların neden geçmişte, ve hâlâ daha, erkeklerden daha aşağı görüldüğü. Bunun haksız olduğunu söylemek kolay, fakat benim için bu cevap yeterli değil; bu büyük adaletsizliğin nedenini gerçekten bilmek isterdim.

Belki daha üstün fiziksel güçlerinden ötürü erkeklerin en başından beri kadınlar üstünde bir hâkimiyet kurduğu söylenebilir. Kadınların buna sessizce boyun eğmesi ise aptalcaydı.

Askerler ve savaş kahramanları şereflendirilip anılır, kâşifler sonsuz bir üne kavuşur, şehitlere saygı gösterilir...

Fakat kaç kişi kadınlara da asker gözüyle bakıyor? İnsanoglunun var olması için mücadele eden ve acı çeken kadınlar tüm o koca ağızlı özgürlük savaşçısı kahramanlardan daha cesur, daha yaman askerlerdir. Erkeklerin konuşması kolay, ne de olsa kadınların çektiği sıkıntılarla asla karşılaşmayacaklar!

Neyse ki eğitim, çalışma hayatı ve ilerleme kadınların gözlerini açtı. Birçok ülkede eşit haklara kavuştular; birçok insan, çoğu kadın olsa da aralarında erkekler de var, bu ayrımcılığın ne kadar yanlış olduğunun artık farkına vardı. Modern kadınlar tam bağımsızlık hakkını istiyor!

Sevgili Kitty, Yeni sorunlar: Bayan van D. ne yapacağını şaşırıldı. Bak neler diyor:

Kafaya bir kurşun

Asılmak

İntihar etmek

Kıskançlık yapıyor...

Alınganlık ediyor...

...kavga çıkarıyor, küfrediyor, ağlıyor, kendine acıyor, ve sonra tekrardan başa dönüp kavga çıkarıyor.

Herkesin normalden de kötü hissetmesine yol açıyor.

Peter ileride bir haydut olmaktan bahsedip bu konuda atıp tuttu mu kalbim sıkışıyor. Zayıf kişiliği onu korkutuyor gibime geliyor ama bu konuda yalnız değil.

Peter bana iyice bağımlı olmaya başladı ve bu hiç istemediğim bir şey, hem de hiçbir şekilde. Biraz kafam karışık, günlerdir şu korkunç "kolay" sözcüğüne karşı iyi bir çare arıyorum. Kolay ve güzel görünmesine rağmen bu tutumun onu iyice dibe, hiçbir arkadaş, destek veya güzellik bulamayacağı bir yere, bir daha yüzeye çıkamayacağı kadar diplere çekeceğini ona nasıl anlatabilirim?

Sevgili Kitty,

Kütüphaneden aldığımız kitabın başlığı oldukça iddialı: *Modern Genç Kızlar Hakkında Ne Düşünüyorsunuz?* Bugün bu konu üstüne konuşmak istiyorum. Yazar "günümüz gençliği"ni tepeden tırnağa eleştirmekle beraber, hepsini "umutsuz vakalar" diyerek bir kenara atmıyor. Tam tersine; daha büyük, daha iyi ve güzel bir dünya yaratma gücünü içlerinde barındırdıklarına fakat gerçek güzelliği ıskalayıp boş işlerle uğraştıklarına inanıyor.

Bazı bölümlerde yazar sanki itirazını doğrudan bana yöneltiyormuş gibi güçlü bir hisse kapıldım, bu yüzden artık sana içimi dökmek ve bu saldırıya karşı kendimi savunmak istiyorum.

Beni biraz bilen herkesin rahatlıkla fark edeceği bir özelliğim var: Kendimi çok iyi tanırım. Yaptığım her şeyi dışarıdan bir yabancı gibi gözlemleyebilirim. Her zamanki Anne'nin karşısına geçip taraf tutmadan veya bahane bulmadan yaptıklarını, iyi ve kötü yanlarıyla, izleyebilirim. Bu farkındalığımı hiç yitirmem ve ağzımı her açtığımda "Bunu farklı bir şekilde söylemeliydin" veya "Böyle iyi oldu" diye düşünürüm. Kendimi o kadar çok yönden yargılıyorum ki, babamın şu sözlerinin ne kadar doğru olduğunu anlamaya başladım: "Her çocuğun kendi kendini yetiştirmesi gerekir." Ebeveynler çocuklarına yalnızca öğüt verip onlara doğru yönü gösterebilir. Nihayetinde, insan kendi kişiliğini kendi şekillendirir. Ayrıca hayatın karşısına muazzam bir cesaretle çıkıyorum. Kendimi çok güçlü ve güçlükleri sırtlamaya hazır hissediyorum, son derece genç ve özgür! Bunu ilk fark ettiğimde çok hoşuma gitti çünkü bu, hayatın karşıma çıkaracağı zorluklara daha rahat göğüs gerebileceğim anlamına geliyor.

Babam neden beni bu mücadelede desteklemiyor? Neden bana el uzatmaya çalıştığında bu kadar yetersiz kalıyor? Cevabı: Yanlış yöntemler kullandı da ondan. Benimle hep zor bir süreçten geçen bir çocukmuşum gibi konuştu. Bu, kulağa saçma geliyor çünkü babam kendime güvenmemi ve aklı başında biriymişim gibi hissetmemi sağlayan tek kişi. Fakat bir şeyi göz ardı etti, yaşadığım zorlukların üstesinden gelme mücadelemın benim için her şeyden daha önemli olduğunu anlayamadı.

Yine de, en büyük hayal kırıklığım bu değil. Hayır, babamdan çok aklımı kurcalayan Peter. Onun kalbini kazananın ben olduğumu, tam tersi olmadığını çok iyi biliyorum. Onu kafamda kurdum, arkadaşlığa ve aşka fena halde ihtiyaç duyan bir çocuk olarak hayal ettim!

Kalbimi kanlı canlı birine dökmem gerekiyordu. Yolumu yeniden bulmama yardımcı olacak bir dost istedim. Kafama koyduğum şeyi gerçekleştirdim ve onu yavaş ama emin bir şekilde kendime bağladım. Nihayet onu arkadaşım yapmayı başardığımda, ilişkimiz şimdi düşününce akıl almaz gelen bir samimiyete kendiliğinden dönüşüverdi. Bu samimiyeti ona yaklaşmak için kullanmak bir hataydı, çünkü bunu yaparken diğer arkadaşlık türlerini devre dışı bıraktım. Sevmeye muhtaç, üstelik her geçen günle beni daha da çok sevmeye başladığını görebiliyorum. Peter'ı bana yakın olması için, onun sandığından daha fazla, zorladım. Şimdi de bana yapıştı kaldı. Gerçekten de onu kendine getirip ayakları üstünde durmasını sağlamanın yolunu göremiyorum. Kısa sürede onun benim kafa dengim bir arkadaş olamayacağını anlasam da, dar dünyasını yıkıp ona gençliğini yaşaması için yeni ufuklar açmaya çalıştım.

"Özünde gençler yaşlılardan daha yalnızdır" diye bir kitapta okumuştum, bu laf aklımdan çıkmıyor. Bence de doğru bir söz. Yani eğer burada büyüklerin işi çocuklardan daha mı zor diye düşünüyorsan cevap hayır, kesinlikle hayır. Büyüklerin her konuda bir fikri var ve hem kendilerinden hem de yaptıklarından eminler. İdeallerin çatırdayıp yok olduğu böyle bir zamanda, insan doğasının en kötü yanı hüküm sürerken; herkes gerçek, adalet ve Tanrı hakkında şüpheye düşmüşken biz gençler için düşüncelerinin arkasında durmak iki kat daha zor.

Yetişkinlerin Arka Ev'de bizden daha büyük zorluklar yaşadığını iddia edenlerin bu sorunların bizim üstümüzde çok daha büyük etkileri olduğundan haberi yok. Bu sorunlarla başa çıkmak için daha çok genciz, fakat sorunlar üstümüze üstümüze geliyor, öyle ki sonunda kendi başımıza bir çözüm üretmek zorunda kalıyoruz fakat çoğu zaman bu çözümler gerçekler karşısında paramparça oluyor. Bu gibi zamanlar cidden zor: İdealler, hayaller, güzelim umutlar doğduğu gibi acı gerçeklerin altında eziliyor. Tüm hayallerimi terk etmiş olmamam bir mucize, artık o kadar saçma ve gerçekdışı geliyorlar ki. Yine de hâlâ onlara tutunuyorum çünkü her şeye rağmen insanların özünde iyi olduklarına inanıyorum. Kaos, acı ve ölümün üstüne bir hayat inşa etmek benim için tamamen imkânsız. Dünyanın yavaş yavaş çöle döndüğünü görüyorum, bir gün bizi de yok edecek fırtınanın yaklaştığını hissediyorum, milyonların acısını duyuyorum. Yine de, gökyüzüne baktığımda, bir şekilde her şeyin düzeleceğini, bu zulmün de sona ereceğini, barış ve huzurun tekrar egemen olacağını hissediyorum. Bu sırada hayallerimden vazgeçmemeliyim.

Kimbilir belki de bir gün onları gerçekleştirebilirim!

Sevgiler, Anne M. Frank

21 Temmuz 1944 Cuma

Sevgili Kitty, Nihayet iyimser olabiliyorum. Artık sonunda işler iyiye gidiyor!
Hem de gerçekten! Müjdemî isterim! Hitler'e bir suikast girişimi düzenlendi.

Hitler, maalesef ufak tefek yanık ve sıyrıklarla kurtuldu. Yanındaki general ve subaylardan birkaçı öldü veya yaralandı. Suikastı düzenleyen kurşuna dizildi. Bu olay, bazı subay ve generallerin de savaştan bıktığı ve Hitler'i dipsiz kuyuya yollamak istediğinin en büyük kanıtı.

Askeri bir diktatörlük kurup Müttefiklerle barış yapmayı...

...gizlice yeniden silahlanmayı...

...ve yirmi yıl sonra yeni bir savaş açmayı planlıyorlar.

Führer'in emirlerini artık herkes duyduğuna göre, bir düşün: Küçük Fritz Rus ordusundan kaçıyor, yürümekten ayakları acımış.

Fritz tüfeğini alır.

NASIL, YETERİNCE HIZLI MIYDIM HA?

Sonunda, subaylar her asker gördüğünde veya emir vermeye kalktığında korkudan altına edecek, çünkü artık erlerin de verecek bir cevabı var. Almanlar birbirini yiyor: Müttefiklerin rüyaları gerçek oldu.

Sevgili Kitty,

"Bir çelişkiler yumağı" bir önceki mektubumun son cümlesiydi, bunun da ilki. Lütfen bana "çelişkiler yumağı"nın tam olarak ne olduğunu söyleyebilir misin? "Çelişki" ne demek? Birçok sözcük gibi bunun da iki anlamı var: dış çelişki ve iç çelişki. İlki başka insanların fikirlerini kabul etmemek, hep en iyisini bilmek, son sözü söylemek; kısacası benimle özdeşleşmiş tüm o kötü özellikler. İkincisini ise kimseler bilmiyor, benim kendi sırrım. Sana daha önce defalarca söylediğim gibi, ben ikiye bölünmüş bir haldeyim. Bir yanda aşırı neşem, alaycılığım, yaşam enerjim ve hepsinden öte, her şeyi hafife alışıma var. Bundan kastım; flörtleşme, öpüşme, sarılma, bel altı şaka gibi şeylerde bir yanlışlık görmemem. Bir öğleden sonra herkesi eğlendiren palyaço oluveriyorum, ama sonra usanıp bir ay boyunca yüzümü görmek istemiyorlar.

Aslına bakarsan, ağırbaşlı biri için romantik komedi neyse ben de oyum, yani sıradan bir eğlence, gülüp geçilecek, hemen unutulacak bir şey: Kötü değil, ama pek iyi de sayılmaz. Beni her zamanki halimle tanıyan insanlar, farklı bir yanımı, daha iyi ve hoş bir yanımı olduğunu öğrenecekler diye ödüm kopuyor. Benimle dalga geçecekler, beni gülünç ve duygusal bulup ciddiye almayacaklar diye korkuyorum. Bu yüzden tatlı Anne insan içine hiç çıkmıyor. Tek bir kez bile görünmedi, buna rağmen yalnız kaldığımda neredeyse hep o sahne alıyor. Nasıl birisi olmak istediğimi tam anlamıyla biliyorum, gerçekte nasıl biri olduğumu... içimde. Ancak maalesef sadece bir başımayken öyle biriyim. Ve belki de bu yüzden, yok hayır; kesinlikle bu yüzden, ben kendimi iç dünyamda mutlu görürken, başkaları dışarıdan mutlu olduğumu sanıyor. Gamsız Anne sürekli güler, alaycı bir cevap yetiştirir, omuz silker ve sanki hiç umurunda değilmiş gibi davranır. Sessiz Anne ise tam tersi. Eğer gerçekten dürüst olmam gerekirse umursadığımı, kendimi değiştirmek için çok çabaladığımı itiraf etmeliyim, ama karşımda çok dişli bir rakip var.

İçimden bir ses hıçkırarak "Yaa bak, işte böyle oldun. Etrafın kötü konuşanlar, korkunç bakışlar ve alaycı suratlarla çevrili, insanlar seni sevmiyor ve tüm bunlar iyi yanının tavsiyelerini dinlemediğin için." diyor. İnan bana dinlemek isterdim, ama olmuyor çünkü sessiz ve ciddi durursam herkes yeni bir numara çevirdiğimi sanıyor ve bir şaka yapıp kendimi kurtarmam gerekiyor, hele kendi ailemi hiç sorma bile; hemen beni hasta sanıp aspirin ve sakinleştirici veriyorlar, alnıma ve boynuma dokunup ateşime bakıyorlar, bağırsaklarımın nasıl çalıştığını soruyor ve moralim bozuk diye beni azarlıyorlar. Ta ki ben pes edene kadar, çünkü herkes üstüme geldiğinde hırçınlaşıyorum, sonra hüznleniyor ve sonunda kalbimi tersyüz ediyorum, kötü tarafı dışarı, iyi tarafı içeri, ve durmadan olmak istediğim gibi biri olabilmek için bir yol arıyorum, olabileceğim biri eğer... eğer dünyada benden başka kimse olmasaydı.

Sevgiler, Anne M. Frank

Anne'nin hatıra defteri burada sona eriyor.

SON SÖZ

4 Ağustos 1944 sabahı, sabah 10 ile 10.30 arası bir vakitte, Prinsengracht Sokağı 263 numara önünde bir araba durdu. İçinden birkaç kişi çıktı: üniformaları içinde bir SS çavuşu, Karl Josef Silberbauer ve yanında silahlı fakat sivil kıyafetleriyle Alman polis gücünün emrindeki en az üç Hollandalı. Biri saklandıkları yeri ihbar etmiş olmalıydı. Şüpheler hemen depoda çalışan W.G. van Maaren üstünde toplansa da savaş sonrası yürütülen iki soruşturma iddiayı mahkemeye götürmek için yeterli delil bulamadı.

Arka Ev'de saklanan sekiz kişi ile onlara yardım eden iki yardımcılarını, Victor Kugler ve Johannes Kleiman'ı tutukladılar, Miep Gies ve Elisabeth (Bep) Voskuijl'a dokunmadılar. Arka Ev'de bulabildikleri tüm değerli eşyaları ve parayı aldılar. Tutuklanma sonrası, Kugler ve Kleiman Amsterdam'daki bir hapishaneye götürüldüler. 11 Eylül 1944'te, mahkemeye çıkarılmaksızın, Amersfoort'taki (Hollanda) bir kampa götürüldüler. Kleiman, sağlık koşulları nedeniyle 18 Eylül 1944'te serbest bırakıldı. 1959 yılında ölene kadar Amsterdam'da kaldı.

Kugler 28 Mart 1945'te, zorunlu çalıştırılmak üzere Almanya'ya götürülecekken başka mahkûmlarla beraber kaçmayı başardı. 1955'te Kanada'ya göç etti ve 1989 yılında Toronto'da öldü.

Elisabeth (Bep) Voskuijl Wijk 1983'te Amsterdam'da öldü.

Miep Santrouschitz Gies, 11 Ocak 2010 tarihinde yüz bir yaşındayken Hollanda'da öldü; kocası Jan ise 1993'te ölmüştü.

Yakalandıklarında, Arka Ev'in sekiz sakini önce Amsterdam'da bir hapishaneye götürölüp ardından Kuzey Hollanda'da Yahudiler için bir transit kampı olan Westerbork'a yollandılar.

3 Eylül 1944'te Westerbork'tan ayrılan son konvoyla birlikte yola çıkarıldılar ve üç gün sonra Auschwitz'e (Polonya) geldiler. Otto Frank'ın ifadesine göre, Hermann van Pels (van Daan) Ekim veya Kasım 1944'te gaz odaları kapatılmadan kısa süre önce Auschwitz'de gazla öldürölldü.

Auguste van Pels (Auguste van Daan) Auschwitz'den Bergen-Belsen'a, oradan Buchenwald'a, sonra da 9 Nisan 1945'te Theresienstadt'a ve anlaşılan o ki oradan da başka bir toplama kampına yollandı. Kurtulamadığı kesin olmakla beraber ölüm tarihi bilinmemektedir.

Peter van Pels (van Daan) 16 Ocak 1945'te Auschwitz'den Mauthausen'a (Avusturya) yapılan ölüm yürüyüşüne katılmaya zorlandı ve orada, kampın kurtarılmasından üç gün önce 5 Mayıs 1945'te öldü.

Fritz Pfeffer (Albert Dussel) 20 Aralık 1944'te Neuengamme toplama kampında öldü, buraya Buchenwald veya Sachsenhausen'dan gönderilmişti.

Edith Frank 6 Ocak 1945'te Auschwitz-Birkenau'da açlık ve bitkinlikten öldü.

Margot ve Anne Frank, Ekim sonunda Auschwitz'den Hannover (Almanya) yakınlarındaki bir toplama kampı olan Bergen-Belsen'a götürölldüler. Kötü sağlık koşulları nedeniyle 1944-45 yazında patlak veren tifüs salgını, binlerce mahkûmu öldürdü, Margot ve ondan birkaç gün sonra ölen Anne bunların arasındaydı. Ölüm tarihi Şubat sonu ya da Mart başı olmalı. İki kızın da cesedi muhtemelen Bergen-Belsen'daki toplu mezarlara atılmışti. Kamp 12 Nisan 1945 tarihinde İngiliz askerleri tarafından kurtarıldı.

Otto Frank, sekiz kişiden toplama kamplarında hayatta kalan tek kişi oldu. Auschwitz'in Rus askerlerince kurtarılmasından sonra Odessa ve Marsilya üzerinden Amsterdam'a geri yollandı. 3 Haziran 1945 tarihinde geldiği Amsterdam'da 1953'e kadar kaldı, ardından kız kardeşinin, allesi, annesi ve sonradan gelen ağabeyi ile birlikte yaşadığı Basel'e (İsviçre) taşındı. Aslen Viyanalı olan ve Auschwitz'den onun gibi sağ kurtulan, kocası ile oğlunu ise Mauthasen'da kaybeden Elfriede Markovits Geiringer ile evlendi. Otto Frank, kendini *Hatıra Defteri*'nin dünya çapında yayınlanması amacına adadı ve buradan elde ettiği tüm geliri hayır işleri ve eğitim için harcadı. 1963'te Basel'de Anne Frank Vakfı'nı (AFF) kurdu. Bu kurduğu tek dernek olup vakfın yönetimini ve başkanlığını, bu görevi 1996'dan hayatını kaybettiği 2015'e kadar yürüten Anne Frank'ın kuzeni Buddy Elias'a bırakmıştır. Aile arşivinin haklarının sahibi olarak, *Anne Frank'ın Hatıra Defteri*'ni yayınlama sorumluluğu AFF'ye aittir. Otto Frank'ın mirasına uygun olarak AFF bu görevi bugün hâlâ sürdürmektedir. 19 Ağustos 1980 tarihinde ölene kadar Otto Frank, Basel yakınlarındaki Birsfelden'da yaşadı. Karısıyla birlikte mezarı da buradadır.

YAZARIN NOTU HATIRA DEFTERİ'NİN GRAFİK UYARLAMASINA DAİR

Önlü tarihçi Alan Rosenfeld *The End of Holocaust* adlı eserinde "o zaman yaşamış insanlardan Anne Frank kadar Nazi dönemiyle özdeşleşmiş bir kişi daha yoktur, muhtemelen Hitler'in kendisi hariç" diye iddia eder. Rosenfeld kitabında, aradan geçen yetmiş yıla rağmen Anne Frank'ın önemi azalmayan bir sembol olmayı sürdürmesini sağlayan birçok sebep sıralar. Hal böyleyken, Basel'deki Anne Frank Vakfı beş yıl önce benimle temasa geçip Anne'nin hatıra defterini temel alan bir animasyon filmi yazmamı ve yönetmemi, aynı zamanda hatıra defterinin bir grafik uyarlamasını yapmamı teklif ettiğinde çok ciddi çekincelerim vardı. Özellikle grafik uyarlama fikri, beni uzun uzun düşünmek zorunda bıraktı. Artık bir yetişkin, aynı zamanda çocuk babası olarak Anne'nin hatıra defterini tekrar okumam hem büyüleyici hem de şaşırtıcı bir deneyim olmuştu. On üç yaşında bir kızın dünyaya böylesine olgun ve şirsel bir gözle bakması, bir yandan da kısa ve öz fakat derin, sevgi ve mizah dolu yazılarla bunu ifade etmesi; üstelik bırakın çocukları, yetişkinler arasında bile nadiren gördüğüm bir farkındalıkla bunu yapması bana gerçekten inanılmaz gelmişti. Eşsiz ve simgesel değeri olan bir metni nasıl uyarlayabilirsin ki? Üstelik proje öyle her babayiğidin harcı değil: Eğer tüm metni grafik olarak yorumlamaya kalksaydım nereden baksan bir on yılımı alacak ve toplamda 3500 sayfa tutacaktı. İşin zor yanı ise, Anne'nin orijinal günlüğünün yalnızca bir kısmını tutarak eserin tamamına sadık kalabilmektir.

Genel bir kural olarak, özgün metindeki otuz sayfa için çizgi romanda kendimizi on sayfayla sınırlandırdık ve hatıra defterindeki farklı mektupları birleştirdik. Böylece, Anne'nin günlüğüne ilk hafta yazdığı dört mektup, grafik uyarlamada bu dönemi kapsayan on sayfalık bir dizi sahne haline geldi.

Farklı mektupları bir arada sunma kararımızın sebebi ise Anne'nin değindiği tüm konulan işlemekti. Önce sınıfın erkeklerinin kur yaptığı küçük bir kızkenki hayatı, ardından Hollanda'da Nazilerin yürürlüğe soktuğu ve giderek acımasızlaşan yasalann etkileri; tüm bunlar bir nevi giriş görevi gören tek bir mektup halinde verildi.

Diğer bir örnek: Anne'nin hatıra defteri boyunca kendi "sorunlu" kişiliği ile kız kardeşi Margot'un "mükemmelliği" arasındaki (çözüksüz kalan) kıyaslamalarını tek bir sayfaya sıkıştırarak görsel bir biçimde yorumladık.

Hatıra defterinde böyle basit bir karşılaştırma yok elbette, fakat Anne dönüp dönüp bu konuya değinir.

Hiçbir zaman Anne yazar değil de çizerek olsa günlüğünü nasıl çizerek diye tahmin etmeye çalışmadık. Bu düşünme şekli anlamsız ve verimsiz olurdu. Bunun yerine onun keskin espri anlayışını ve alaycılığını (özellikle çizerek David Polonsky ile benim özel bir ilgi duyduğumuz Bayan van Daan'a karşı) ve yiyecek takıntısını görsel olarak yansıtarak aynen korumaya çalıştık.

Saklanarak yaşayanlar için açlığını tamamen dindirmenin imkânsız olduğunu göstermek amacıyla grafik uyarlamada bunun üzerinde bol bol duruldu.

Anne'nin yaşadığı karamsarlık ve umutsuzluk dönemlerini çoklukla fantastik ya da alegorik sahneler şeklinde yansıtmayı seçtik (Yahudilerin Nazi boyunduruğu altında piramit inşa ettiği sahne gibi).

Hatıra defteri ilerledikçe Anne'nin edebi yeteneği de gitgide daha etkileyici bir hal alır ve 1944'te, Peter'a çılgınca âşık olduğu andan itibaren üslubu, deneme yanılmadan sıyrılıp yaşı için olağanüstü bir bilgeliğe ulaşır. Bunların yerine resim koymak bize saçma göründüğünden Hatıra Defterinden bazı bölümleri resimlendirmeden kullanmayı uygun bulduk.

Kendi adıma ve David Polonsky adına söylemeliyim ki, tercihlerimizi kullanırken özgürce davrandığımızın bilincindeyiz. Ancak her bir kararımızı dikkatlice tarttık. Bu projeye Anne Frank'ın hatırasına ve mirasına sadık kalma niyetiyle kendimizi vakfettik. Hedefimiz her zaman, her bir resimde onun ruhuna uygun bir iş çıkarmaktı. Bunun dışında, görsel taslak için Yoni Goodman'a, prodüksiyon için Yael Nahlieli'ye renklendirme için Hila Noam'a, metnin son haline getirilmesi için Jessica Cohen'e teşekkür etmek isteriz. Aynı zamanda, bilhassa Anne Frank Vakfından Yves Kugelmann'a şükranlarımızı sunarız, onsuz bu kitap asla hayata geçmezdi.

Ari Folman

ARI FOLMAN İsraili yönetmen, senarist ve film müziği bestecisidir. HBO'nun ödüllü *In Treatment* dizisine esin kaynağı olan *Be Tipul* dahil çok sayıda başarılı İsrail dizisinin senaristliğini yapmıştır. Altın Küre'yi kazanan ve Yabancı Dilde En İyi Film kategorisinde Oscar'a aday olan *Beşir'le Vals* ile *The Congress* filmlerinin yönetmenliğini yapmıştır. En bilinen eseri *Beşir'le Vals*, Sabra ve Şatilla katliamları sonrasında 19 yaşında bir askerken yaşadıklarına dayanır. Folman, aynı zamanda 2021'de gösterime giren *Where is Anne Frank* isimli animasyon filminin yönetmenidir.

DAVID POLONSKY 1998 yılında Kudüs'teki Bezalel Sanat ve Tasarım Akademisinden mezun oldu. İllüstrasyonları İsrail'in önde gelen gazete ve dergilerinde yer aldı. 2008 yılında Cannes Film Festivalinin resmî seçkisinde de gösterilen *Beşir'le Vals* filminin sanat yönetmenliğini ve başçizerliğini yapmıştır. Çok sayıda çocuk kitabı resimlemiş, İsrail Müzesi Çocuk Kitabı İllüstrasyonu Ödülü'nü 2004 ve 2008 yıllarında kazanmıştır. 1999'dan beri Bezalel Sanat ve Tasarım Akademisinde çizim ve animasyon dersi vermektedir.

Anne Frank'ın Hatıra Defteri
Grafik Uyarlaması

© 2017, Anne Frank Fonds, Basel/İsviçre Anne Frank ve tüm Frank ailesi üyelerinin
metinleri ile metin derlemeleri, aynı zamanda Anne Frank Fonds arşiv materyali için

Anne Frank'ın Hatıra Defteri için © Anne Frank Fonds Basel, 2017

Metnin grafik uyarlaması için © Ari Folman, Yafa, 2017

İllüstrasyonlar için © David Polonsky, Tel Aviv, 2017

Storyboard için © Yoni Goodman, Tel Aviv, 2017

Renklendirme ile 75. ve 135. sayfalardaki illüstrasyonlar için © Hila Noam, Tel Aviv, 2017

Çizgi roman, *Anne Frank'ın Hatıra Defteri*'nin Mirjam Pressler derlemesine dayanmaktadır.
(2001 © Anne Frank Fonds Basel)

Türkçe çevirisi için © Epsilon Yayınevinin *Anne Frank'ın Hatıra Defteri* 2017 baskısı
referans alınmıştır.

Çevimen: Doğan Şima
Editör: Esra Kökkılıç
Grafik Uygulama : Veli Okulan

Türkçe baskı için: © Baobab Yayınları

ISBN: 978-605-67436-7-2

1. Basım: Haziran 2019
2. Basım: Mart 2022

G.M. Matbaacılık ve Tic. A.Ş.
100. Yıl Mahallesi MAS-SİT
1. Cad. No: 88 Bağcılar
Tel: (0212) 629 00 24

© BAOBAB YAYINLARI

Ertem Sok. Deniz Apt. no:4
Gayrettepe / İstanbul
(0212) 272 07 46
Sertifika No: 35368

Her hakkı saklıdır.

www.baobabyayinlari.com

ÇOCUKLARIN DA HAKLARI VAR

Anne Frank'ın ve hatıra defterinin kaderi, onları insanlığa karşı işlenen suçların hem tanığı hem de sembolü haline getirmiştir. Bu genç Yahudi kız, bugün daha hâlâ temel hakları ihlal edilen milyonlarca çocuğu temsil eder. Bu bakımdan, 1989 yılında Birleşmiş Milletler tarafından kabul edilen Çocuk Haklarına Dair Sözleşme'nin önemini vurgulamak gerekir. Bu sözleşme, insan haklarına dair mevcut anlaşma ve normları çocukların ihtiyaçları doğrultusunda düzenleyen ilk ve şu an için tek belge olup çocuk hakları için bağlayıcılığı bulunan bir güvencedir.

Uluslararası Sözleşmenin çocuk haklarına dair 54 maddesi, 18 yaşın altındaki tüm İnsanları şu üç temel prensip çerçevesinde kapsar:

- Korunma hakkı
- Yaşama ve gelişme hakkı
- Katılma hakkı

Basel'deki Anne Frank Vakfı ve UNICEF (Birleşmiş Milletler Çocuklara Yardım Fonu) tüm dünyada çocuk haklarının bilinirliğine ve bu haklara uyulmasına katkı sağlamak amacıyla işbirliği içindedir.

<http://www.unicef.org.tr>

ANNE FRANK FONDS'
FOUNDED BY OTTO FRANK

unicef

Bu eser ANNE FRANK FONDS himayesinde yayımlanmıştır.

Ailesinin hayatta kalan son üyesi ve kızı Anne'nin tek varisi olarak Otto H. Frank, 1963'te İsviçre'nin Basel şehrinde Anne Frank Fonds'u (AFF) kurmuş ve yasal mirasçısı olarak belirlemiştir. Otto Frank'ın 1980 yılındaki ölümünden beri AFF, onun vasiyetinin uygulayıcısı olarak kızının yazdıklarını yaygınlaştırmak ve kötü niyetli kullanımını engellemek amacıyla çalışmaktadır. Anne'nin el yazmaları Amsterdam'daki Anne Frank Evi'nde sergilenmekte olup UNESCO tarafından Dünya Mirası olarak tescillenmiştir.

AFF, İsviçre kanunlarına göre faaliyette bulunan bir hayır kurumudur. Anne Frank'ın kuzeni Buddy Elias'ın uzun yıllar başkanlığını yaptığı fahri mütevelli heyeti tarafından yönetilmektedir. AFF'nin amacı Anne ve Otto Frank'ın mirasına uygun olarak hayır işlerinde bulunmaktır. Otto Frank'ın açıkça ifade ettiği dileği; AFF'nin farklı kültürler ve dinler arasında karşılıklı anlayışın geliştirilmesine katkıda bulunması, tüm dünyadan gençlerin iletişim kurmasını teşvik etmesi ve barışa hizmet etmesiydi.

Daha fazla bilgi için lütfen www.annefrank.ch adresini ziyaret ediniz.

ANNE FRANK FONDS'
FOUNDED BY OTTO FRANK